Mehmet Akif Ersoy Şiirleri

Mehmet Âkif Ersoy

Kamu malı şiirleri · Tam metin
5 Ekim 2026 itibarıyla sitede yayımlanan metinlerden derlenmiştir.

PDF Kitaphane · pdfkitaphane.com

Mehmet Akif Ersoy Şiirleri — Mehmet Âkif Ersoy

Derleme: PDF Kitaphane, 5 Ekim 2026. Güncel hali ve her eserin açıklaması: https://pdfkitaphane.com/mehmet-akif-ersoy-siirleri/

Mehmet Âkif Ersoy 1936 yılında öldü. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca bu derlemedeki eserlerin özgün metinleri kamu malıdır.

Bu derleme yalnızca sitede yayımlanmış kamu malı metinleri içerir; herhangi bir yayınevinin toplu baskısının yerine geçmez ve o baskılardaki önsöz, not ya da sadeleştirmeleri içermez.

Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınan metinler Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır; bu PDF de aynı lisansla serbestçe paylaşılabilir. Her eserin kaynak adresi ve revizyonu eserin altında ve son sayfada yer alır.

Bazı metinler T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı Dijital Safahat yayınından alınmıştır; ilgili eserlerin altında belirtilmiştir.

Bu PDF ücretsizdir; serbestçe okunabilir, yazdırılabilir ve paylaşılabilir.

pdfkitaphane.com

İçindekiler

Âhiret Yolu 4
Âtiyi Karanlık Görerek Azmi Bırakmak 9
Bana Sor Sevgili Kâri 12
Bayram 13
Bir Arıza 18
Bir Gece 21
Bülbül 22
Çanakkale Şehitlerine 25
Çocuklara 29
Fâtih Camii 30
Hüsran 35
İstiğrâk 36
İstiklâl Marşı 39
Kıssadan Hisse 41
Kocakarı ile Ömer 42
Küfe 51
Leylâ 55
Mahalle Kahvesi 57
Müslümanlık Nerde 70
Ordunun Duası 72
Seyfi Baba 74
Şark 81
Şehitler Abidesi İçin 84
Tek Hakîkat 85
Uyan! 86
Yâ Rab Bu Uğursuz Gecenin Yok mu Sabâhı? 88
Zulmü Alkışlayamam 91

Âhiret Yolu

Mehmet Âkif Ersoy

Sokakta sâde bir 'âmîn!' sadâsıdır gidiyor:
Mahalle halkı birikmiş, imam duâ ediyor.
Basık bir ev; kapının iç yanında bir tâbût,
Başında çınlayan âvâzı dinliyor, mebhût;
Denildi: 'Fâtiha!'; âmîni kestiler bu sefer,
Göğüsler inledi, derken, açık duran eller,
Hazîn alınları bir kerre okşayıp indi;
Deminki zemzemeler bir zaman için dindi.
Duyuldu sonra imâmın nidâ-yı mağmûmu,
Diyordu:
- Söyleyin Allâh için şu merhûmu,
Nasıl bilirsiniz ey müslümanlar?
- İyi biliriz!
- Yarın huzûr-i İlâhîde toplanıp hepiniz,
Bu yolda hüsn-i şehâdet edersiniz ya?
- Evet!
- İmâm efendi, helâllık da iste, merhamet et...
- Helâl edin hadi öyleyse şimdi hakkınızı.
- Helâl edin hadi bekletmeyin adamcağızı!

Cemâatin yüreğinden kopup 'helâl olsun! '
Nidâ-yı safveti, birden cenâze, ah-ı derûn,
Misâli uğradı evden; fezâda yükseldi
İçerde başladı bir cûş-i nevhadır şimdi;
Baş örtüsüyle kadınlar gözüktü pencereden:
- Bıraktın öyle mi, en sonra kardeşim, bizi sen!
- Yıkıldı dostlar evim, barkım... ah gitti kocam! ..
- Dayım melek gibi insandı; ben nasıl yanmam!
- Tamam otuz senedir komşuyuz da bir kerre,
Kızıp da 'Ey!' demiş insan değildi, hemşîre!
- Zavallı Remziye! Boynun büküldü evlâdım...
- Babam ne oldu?
- Baban... Öldü.
- Etme Ayşe Hanım,
Bu söylenir mi ya? Hicrân olur zavallı kıza...
Ayol, şu öksüzü bir parçacık avutsanıza...
Açın da cumbayı etrâfa baksın ağlamasın...

Göründü cumbada baktım ki tombalak, sarışın,
Sevimli bir küçücek kız... Beşinde ancak var.
Donuk yanakları üstünde parlayan yaşlar,
Zavallının eriyen ruh-i bî-günâhı idi.
Benim o mersiye yâdımda ağlıyor ebedî.
Sefine pâre ki sırtında mevc-i bî-hissin,
Yüzer... Önünde ademden nişâne bir engin,
Çeker durur onu sâhil-cüdâ açıklarına;
Bakar mı bir taşın üstünde durmuş ağlıyana?
Cenâze dûş-i cemâatte çalkalandıkça,
O tahta pâreye benzerdi, düşmüş emvâca.
Nasıl duyar ki uzaklarda inleyen kadını?
Nasıl görür ki yetîmin huruş eden yaşını?
Bu hây ü hûy-i kıyâmet-nümûn içinde söner,
Samîm-i hilkati sûzân eden enîn-i beşer.

Değilmiş öyle geniş nâlenin hudûdu meğer:
Sokak bitip dönülürken kesildi mâtemler.
O tahta pâre-i câmid, o iğbirâr-ı samût,
Güzer-gehindeki eşbâhı bir mehîb sükût
İçinde haşr ederek dalgalarla seyrediyor;
Zemîne bakmıyor artık semâ deyip gidiyor.
Bu mahmilin neye sık sık değişsin efrâdı?
Suâli fikre büyük bir hakîkat anlattı:
Evet bekâ ezecek cism-i zâr-ı fânîyi,
Vücûd çekmiyecek ömr-i câvidânîyi,
Bu bâr-ı müdhişin altında titreyip dizler,
Dayanmıyor üç adımdan ziyâde dûş-i beşer!
Ağır ağır gidiyorken cenâze kâfilesi,
Nihâyet oldu musallâ birinci merhalesi.
Çıkınca üstüne son minberin hatîb-i memât,
Açıldı dîde-i im'âna perde perde hayât.
* * *
Senin en son serîrindir şu bî pervâ uzanmış taş;
Ki nermin hâb-gâhından çıkar, bir gün vurursun baş!
Elinden yok halâs imkânı, mâdâme'l-hayât uğraş...
O, mutlak sedd-i râhındır, aşılmaz.. Muktedirsen aş! '

Musallâ: Müncemid bir mevcidir eşk-i yetîmânın;
Musallâ: ahıdır, berceste, mâtem-zâr-ı dünyânın;
Musallâ: Minber-i teblîğidir dünyâda, ukbânın;
Musallâ: Ders-i ibrettir durur pîşinde, irfânın.

Bu minberden iner nâsûta en müdhiş hakîkatler,
Bu yerden yükselir lâhûta en hâlis kanâ'atler.
Civârından geçer zulmette bî pâyan hayâletler:
Kefen-ber-dûş geçmişler, kalan üryan sefâletler!

Babam, kardeşlerim, evlâdım, annem... Belki bunlardan
Muazzez bildiğim kıymetli birçok yâr-ı can el'ân
Bu taştan atfeder zanneylerim dünyâya son im'ân...
Benim rûhum bu heykelden duyar hâmûş bin efgân!
Serîr-i saltanatlar devrilir, alt üst olur dünyâ;
Müşeyyed bürc ü bârülar düşer bir bir, bu taş hâlâ,
Zamânın dest-i tahrîbiyle, durmuş, eyler istihzâ;
Bütün mevcûda hâkim bir adem timsâlidir gûyâ.

Namaz kılındı; duâ bitti. Kârban, yoluna
Düzüldü taht-ı memâtın girip birer koluna.
Yarım sâat henüz olmuştu. Yolcular durdu;
Demek ki; komşusu dünyânın âhiret yurdu.
Cenâze indi omuzdan yavaş yavaş, sonra,
Sokuldu servilerin ortasında bir çukura,
Atıldı üstüne üç beş kürek kemikli çamur
Kabardı toprağın altında bir çıban, bir ur!
Evet, çıban, ki yatan duymuyorsa dehşetini,
Dönün de arkadakinden sorun fecâ'atini;
Sükûn içinde uyurken şu bir yığın toprak
İlel'ebed o küçük rûh çırpınıp duracak! ...

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 141948 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/ahiret-yolu/

Âtiyi Karanlık Görerek Azmi Bırakmak

Mehmet Âkif Ersoy

“Oğullarım! Gidiniz de Yûsuf’la kardeşini araştırınız, hem sakın Allah’ın inâyetinden ümîdinizi kesmeyiniz; zîrâ, kâfirlerden başkası Allah’ın inâyetinden ümîdini kesmez.” (Yûsuf Sûresi, 87)

Âtiyi karanlık görerek azmi bırakmak...
Alçak bir ölüm varsa, emînim, budur ancak.
Dünyâda inanmam, hani görsem de gözümle.
İmânı olan kimse gebermez bu ölümle:
Ey dipdiri meyyit, "İki el bir baş içindir."
Davransana... Eller de senin, baş da senindir!
His yok, hareket yok, acı yok... Leş mi kesildin?
Hayret veriyorsun bana... Sen böyle değildin.
Kurtulmaya azmin neye bilmem ki süreksiz?
Kendin mi senin, yoksa ümîdin mi yüreksiz?
Âtiyi karanlık görüvermekle apıştın?
Esbâbı elinden atarak ye'se yapıştın!
Karşında ziyâ yoksa, sağından, ya solundan
Tek bir ışık olsun buluver... Kalma yolundan.
Âlemde ziyâ kalmasa, halk etmelisin, halk!
Ey elleri böğründe yatan, şaşkın adam, kalk!
Herkes gibi dünyâda henüz hakk-i hayâtın
Varken, hani herkes gibi azminde sebâtın?
Ye's öyle bataktır ki; düşersen boğulursun.
Ümmîde sarıl sımsıkı, seyret ne olursun!
Azmiyle, ümidiyle yaşar hep yaşayanlar;
Me'yûs olanın rûhunu, vicdânını bağlar
Lânetleme bir ukde-i hâtır ki: çözülmez...
En korkulu câni gibi ye'sin yüzü gülmez!
Mâdâm ki alçaklığı bir, ye's ile şirkin;
Mâdâm ki ondan daha mel'un daha çirkin
Bir seyyie yoktur sana; ey unsur-ı îman,
Nevmid olarak rahmet-i mev'ûd-u Hudâ'dan,

Hüsrâna rıza verme... Çalış... Azmi bırakma;
Kendin yanacaksan bile, evlâdını yakma!

Evler tünek olmuş, ötüyor bir sürü baykuş...
Seslerde: "Vatan tehlikedeymiş... Batıyormuş!"
Lâkin, hani, milyonları örten şu yığından,
Tek kol da “Yapışsam...” demiyor bir tarafından!
Sâhipsiz olan memleketin batması haktır;
Sen sâhip olursan bu vatan batmayacaktır.
Feryâdı bırak, kendine gel, çünkü zaman dar...
Uğraş ki: telâfi edecek bunca zarar var.
Feryâd ile kurtulması me'mûl ise haykır!
Yok, yok! Hele azmindeki zincirleri bir kır!
'İş bitti... Sebâtın sonu yoktur!' deme, yılma.
Ey millet-i merhûme, sakın ye'se kapılma.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 173999 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/atiyi-karanlik-gorerek-azmi-birakmak/

Bana Sor Sevgili Kâri

Mehmet Âkif Ersoy

Bana sor sevgili kâri; sana ben söyliyeyim,
Ne hüviyyette şu karşında duran eş'ârım;
Bir yığın söz ki, samîmiyyeti ancak hüneri;
Ne tasannu' bilirim, çünkü, ne san'atkârım.
Şi'r için "göz yaşı" derler; onu bilmem, yalnız,
Aczimin giryesidir bence bütün âsârım!
Ağlarım, ağlatamam; hissederim, söyliyemem;
Dili yok kalbimin, ondan ne kadar bîzârım!
Oku, şâyed sana bir hisli yürek lâzımsa;
Oku, zîrâ onu yazdım iki söz yazdımsa.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 141987 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/bana-sor-sevgili-kari/

Bayram

Mehmet Âkif Ersoy

Âfâk bütün hande, cihan başka cihandır;
Bayram ne kadar hoş, ne şetâretli zamandır!

Bayramda güler çehre-i mâ'sûm-i sabâvet,
Ümmîd çocuk sûret-i sâfında ıyandır

Her cebhede bir nûr-i mücerred lemeânda;
Her dîdede bir rûh demâdem cevelândır.

Âlâm-ı hayâtın iki kat büktüğü ecsâd
Feyzindeki te'sîr ile âsûde revandır.

Ferdâ-yı sükûn perveridir sâl-i cidâlin,
Nevmîd düşen kalbe ümîd-âver-i candır.

Heycâ-yi maîşetteki feryâd-ı mehîbin
Dünyâda biraz dindiği an varsa bu andır.

Subhunda bahârın şu sabâhat bulunur mu?
Bak çehre-i gabrâya: Nasıl şen, ne civandır!

Her sînede bir kalb-i meserret darabanda,
Her kalbde bir âlem-i eşvâk nihandır.

Raksân oluyor cünbüş-i dûşiyle anâsır,
Gûya ki bütün sadr-ı zemin pür-galeyandır.

Eşbahı da cûşân ediyor feyz-i mübîni,
Yâ Rab bu nasıl rûh-i avâlim-sereyandır!

Bayramda gelir yâda ne hoş hâtıralar ki:
Bin ömre verilmez, o kadar kadri girandır,

Iydin bana dâim görünür levh-i kerîmi:
Mâzî-i tufûliyyetimin yâd-ı besîmi.

Birinci gün hava bir parça nâ-müsâiddi;
İkinci gün açılıp, sonra pek güzel gitti.

Dedim ki: 'Fâtih'e çıksam yavaşça, bir yanda
Durup o âlemi seyreylesem de meydanda,

Ziyâret etsem ehibbâyı sonradan... Hoş olur.
Bütün gün evde oturmak ne olsa pek boştur. '

Bu arzû-yi tenezzüh gelince, artık ben
Durur muyum? Ne gezer! Fırladım hemen evden.

Gelin de bayramı Fâtih'te seyredin, zirâ
Hayâle, hâtıra sığmaz o herc ü merc-i safâ,

Kucakta gezdirilen bir karış çocuklardan
Tutun da, tâ dedemiz demlerinden arta kalan,

Asırlar ölçüsü boy boy asâlı nesle kadar,
Büyük küçük bütün efrâd-i belde, hepsi de var!

Adım başında kurulmuş beşik salıncaklar,
İçinde darbuka, teflerle zilli şakşaklar,

Biraz gidin; Kocaman bir çadır... Önünde bütün,
Çoluk çocuk birer onluk verip de girmek için

Nöbetle bekleşiyorlar. Acep içinde ne var?
'Caponya'dan gelen insan suratlı bir canavar! '

Geçin: sırayla çadırlar. Önünde her birinin.
Diyor: 'Kuzum, girecek varsa durmasın girsin.'

Bağırmadan sesi bitmiş ayaklı bir îlân,
'Alın gözüm buna derler...' sadâsı her yandan.

Alettirikçilerin keyfi pek yolunda hele:
Gelen yapışmada bir mutlaka o saplı tele.

Terazilerden adam eksik olmuyor; birisi
İnince binmede artık onun da hemşerisi:

'Hak okka çünkü bu kantar... Frenk îcâdı gıram
Değil! Diremleri dörtyüz, hesapta şaşmaz adam.'

- Muhallebim ne de kaymak!
- Şifalıdır macun!
- Simit mi istedin ağa?
- Yokmuş onluğum, dursun.

O başta: Kuskunu kopmuş eğerli düldüller,
Bu başta: Paldımı düşmüş semerli bülbüller!

Baloncular, hacıyatmazcılar, fırıldaklar,
Horoz şekerleri, civ civ öten oyuncaklar;

Sağında atlıkarınca, solunda tahtırevan
Önünde bir sürü çekçek, tepende çifte kolan

Öbek öbek yere çökmüş kömür çeken develer...
Ferâğ-ı bâl ile birden geviş getirmedeler.

Koşan, gezen, oturan, mâniler düzüp çağıran.
Davullu zurnalı 'dans' eyliyen, coşup bağıran,

Bu kâinât-ı sürûrun içinde gezdikçe,
Çocukların tarafındaydı en çok eğlence,

Güzelce süslenerek dest-i nâz-ı mâderle;
Birer çiçek gibi nevvâr olan bebeklerle

Gelirdi safha-i mevvâc-ı ıyde başka hayât...
Bütün sürûr u şetâretti gördüğüm harekât!

Onar parayla biraz sallanırdılar... Derken,
Dururdu 'Yandı! ' sadâsıyle türküler birden,

- Ayol, demin daha yanmıştı a! Herif sen de,
- Peki kızım, azıcık fazla sallarım ben de.

'Deniz dalgasız olmaz
Gönül sevdasız olmaz
Yâri güzel olanın
Başı belâsız olmaz!

Haydindi mini mini maşallah
Kavuşuruz inşallah...'

Fakat bu levha-i handâna karşı, pek yaşlı,
Bir ihtiyar kadının koltuğunda gür kaşlı,

Uzunca saçlı güzel bir kız ağlayıp duruyor.
Gelen geçen 'Bu niçin ağlıyor? ' deyip soruyor.

- Yetim ayol... Bana evlâd belâsıdır bu acı
Çocuk değil mi? 'Salıncak' diyor...

- Salıncakçı!
Kuzum, biraz da bu binsin... Ne var sevâbına say...
Yetim sevindirenin ömrü çok olur...
- Hay hay!

Hemen o kız da salıncakçının mürüvvetine
Katıldı ağlamayan kızların şetâretine.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 140463 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/bayram-mehmet-akif-ersoy/

Bir Arıza

Mehmet Âkif Ersoy

Ey bâd-ı sabâ uğrayacaksın ya şimâle?
Bilmem, bir işim var, sana etsem mi havâle?

Vaktâ ki sekiz yüz mili bir nefhada geçtin;
Vaktâ ki bizim yerleri rü'yâ gibi seçtin;

Dikkatle bakın: Marmara'nın göğsüne yatmış,
Sırtındaki örtüyse bütün zümrüde batmış,

Bir, Heybeli, derler - bileceksin - ada vardır.
Etrâfı da az çok ona benzer adalardır...

Gördün ya? Evet. Şimdi bu sâhilde biraz dur:
Herkes gibi Abbas Paşa'nın köşküne başvur.

Sen yolcu adamsın, bakan olmaz ki kusûra...
Arz ettirerek ismini, çıktın mı huzura

Hilvanlıların hepsinin ihlâsını, ilkin,
Bir bir sayıver. Bitti mi defter, de ki:
“Lâkin,

Mevzun düşürür saçmayı bir saçma adam var.
Manzûm sayıklar gibi manzûme sayıklar!

Zannım, mütekâid şuarâdan olacak ki:
Hiçbir yenilik yok herifin her şeyi eski.

Hâlâ ne sakaldan geçebilmiş, ne bıyıktan;
Âsârı da memnun görünür köhne kılıktan.

Hicrî, kamerî ayları ezber sayar amma,
Yirminci asır zihnine sığmaz ne muamma!

Ma'mûre-i dünyâyı dolaştıysa da, yer yer,
Son son, "Hadi sen, kumda biraz oyna!" demişler.

Yâhu! Sorunuz bir. Bakalım tâkati var mı?
Kaynarken adam oynamak ister mi? Sarar mı?

Ey Heybeli iklîmine kıştan çekilenler,
Ey Afrika temmûzunu efsâne bilenler.

Ey yağ gibi üç çifte kayıklarla kayanlar,
Ey Maltepe'den Pendik'i bir hamle sayanlar!

Ey çamların altında serilmiş, uzananlar!
Ey her nefes aldıkça ömürler kazananlar!

Siz, camları örter, sakınırken cereyandan;
Biz, bodruma sarkar da kaçarken galeyandan!

Siz, mercanın a'lâsını attıkça şişerken;
Biz, kumda çirozlar gibi piştikçe pişerken!

Siz, Marmara âfâkını dürbünle süzerken;
Biz, poyrazı görsek diye, damlarda gezerken!

Siz, yelkeni açmış, suyun üstünden akarken;
Biz küplere binmiş, size hasretle bakarken!

İnsâf ediniz: Kopmayacak, şey mi kıyâmet?
Elbette kopar. Dinle Paşam, ceddine rahmet:

Ben Heybeli'den vazgeçerim şimdilik, ancak,
Üç beş gün için pek hoş olur Remle'de kalmak.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 141869 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/bir-ariza/

Bir Gece

Mehmet Âkif Ersoy

Ondört asır evvel, yine bir böyle geceydi,
Kumdan, ayın ondördü, bir öksüz çıkıverdi!
Lâkin o ne hüsrandı ki: Hissetmedi gözler;
Kaç bin senedir, halbuki, bekleşmedelerdi!
Nerden görecekler? Göremezlerdi tabî'î:
Bir kere, zuhûr ettiği çöl en sapa yerdi;
Bir kere de, ma'mure-i dünyâ, o zamanlar,
Buhranlar içindeydi, bugünden de beterdi.
Sırtlanları geçmişti beşer yırtıcılıkta;
Dişsiz mi bir insan, onu kardeşleri yerdi!
Fevzâ bütün âfâkını sarmıştı zemînin
Salgındı, bugün Şark'ı yıkan, tefrika derdi.

Derken, büyümüş, kırkına gelmişti ki öksüz,
Başlarda gezen kanlı ayaklar suya erdi!
Bir nefhada insanlığı kurtardı o ma'sum,
Bir hamlede kayserleri, kisrâları serdi!
Aczin ki, ezilmekti bütün hakkı, dirildi;
Zulmün ki, zevâl aklına gelmezdi, geberdi!
Âlemlere, rahmetti, evet, Şer'-i mübîni,
Şehbâlini adl isteyenin yurduna gerdi.
Dünya neye sâhipse, onun vergisidir hep;
Medyûn ona cem'iyyeti, medyûn ona ferdi.
Medyûndur o ma'sûma bütün bir beşeriyyet...
Yâ Rab, bizi mahşerde bu ikrâr ile haşret.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 140388 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/bir-gece/

Bülbül

Mehmet Âkif Ersoy

Basri Bey oğlumuza

Bütün dünyâya küskündüm, dün akşam pek bunalmıştım;
Nihâyet, bir zaman kırlarda gezmiş, köyde kalmıştım.
Şehirden kaçmak isterken sular zâten kararmıştı;
Pek ıssız bir karanlık sonradan vâdîyi sarmıştı.
Işık yok, yolcu yok, ses yok, bütün hilkat kesilmiş lâl...
Bu istiğrâkı tek bir nefha olsun etmiyor ihlâl.
Muhîtin hâli "insâniyyet"in timsâlidir sandım;
Dönüp mâzîye tırmandım, ne hicranlar, neler andım!
Taşarken haşrolup beynimden artık bin müselsel yâd,
Zalâmın sînesinden fışkıran memdûd bir feryâd,
O müstağrak, o durgun vecdi nâgâh öyle coşturdu:
Ki vâdîden bütün, yer yer, eninler çağlayıp durdu.
Ne muhrik nağmeler, yâ Rab, ne mevcâmevc demlerdi:
Ağaçlar, taşlar ürpermişti, gûyâ Sûr-i Mahşerdi!

– Eşin var, âşiyânın var, bahârın var, ki beklerdin;
Kıyâmetler koparmak neydi, ey bülbül nedir derdin?
O zümrüd tahta kondun, bir semâvî saltanat kurdun;
Cihânın yurdu hep çiğnense, çiğnenmez senin yurdun.
Bugün bir yemyeşil vâdî, yarın bir kıpkızıl gülşen,
Gezersin, hânümânın şen, için şen, kâinâtın şen.
Hazansız bir zemîn isterse, şâyed rûh-i ser-bâzın,
Ufuklar, bu'd-i mutlaklar bütün mahkûm-i pervâzın.
Değil bir kayda; sığmazsın -kanatlandın mı- eb'âda;
Hayâtın en muhayyel gâyedir ahrâra dünyâda.
Neden öyleyse mâtemlerle eyyâmın perîşandır?
Niçin bir damlacık göğsünde bir umman hurûşandır?
Hayır, mâtem senin hakkın değil... Mâtem benim hakkım:
Asırlar var ki, aydınlık nedir, hiç bilmez âfâkım!
Tesellîden nasîbim yok, hazân ağlar bahârımda;
Bugün bir hânümansız serserîyim öz diyârımda!
Ne hüsrandır ki: Şark'ın ben vefâsız, kansız evlâdı,
Serâpâ Garb'a çiğnettim de çıktım hâk-i ecdâdı!
Hayâlimden geçerken şimdi, fikrim hercümerc oldu,
Salâhaddîn-i Eyyûbî'lerin Fâtih'lerin yurdu.
Ne zillettir ki: Nâkûs inlesin beyni'nde Osman'ın;
Ezan sussun, fezâlardan silinsin yâdı Mevlâ'nın!
Ne hicrandır ki: En şevketli bir mâzî serâb olsun;
O kudretler, o satvetler harâb olsun, türâb olsun!
Çökük bir kubbe kalsın ma'bedinden Yıldırım Hân'ın;
Şenâ'atlerle çiğnensin muazzam kabri Orhan'ın!
Ne haybettir ki: Vahdet-gâhı dînin devrilip, taş taş,
Sürünsün şimdi milyonlarca me'vâsız kalan dindaş!
Yıkılmış hânümanlar yerde işkenceyle kıvransın;

Serilmiş gövdeler, binlerce, yüzbinlerce doğransın!
Dolaşsın, sonra, İslâm'ın harem-gâhında nâ-mahrem...
Benim hakkım, sus ey bülbül, senin hakkın değil mâtem!

Kaynak: T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı, Dijital Safahat · pdfkitaphane.com/siir/bulbul/

Çanakkale Şehitlerine

Mehmet Âkif Ersoy

Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyâda eşi?
En kesîf orduların yükleniyor dördü beşi,
-Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya-
Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.
Ne hayâsızca tehaşşüd ki ufuklar kapalı!
Nerde -gösterdiği vahşetle "Bu: Bir Avrupalı!"
Dedirir- yırtıcı, his yoksulu, sırtlan kümesi,
Varsa gelmiş, açılıp mahbesi, yâhud kafesi!

Eski Dünyâ, Yeni Dünyâ, bütün akvâm-ı beşer,
Kaynıyor kum gibi, tûfan gibi, mahşer mahşer.
Yedi iklîmi cihânın duruyor karşına da,
Ostralya'yla berâber bakıyorsun: Kanada!
Çehreler başka, lisanlar, deriler rengârenk;
Sâde bir hâdise var ortada: Vahşetler denk.
Kimi Hindu, kimi yamyam, kimi bilmem ne belâ...
Hani, tâ'ûna da züldür bu rezîl istîlâ!
Ah o yirminci asır yok mu, o mahlûk-i asîl,
Ne kadar gözdesi mevcûd ise hakkıyle sefîl,
Kustu Mehmedciğin aylarca durup karşısına;
Döktü karnındaki esrârı hayâsızcasına.
Maske yırtılmasa hâlâ bize âfetti o yüz...
Medeniyyet denilen kahbe, hakîkat, yüzsüz.
Sonra mel'undaki tahrîbe müvekkel esbâb,
Öyle müdhiş ki: Eder her biri bir mülkü harâb.

Öteden sâikalar parçalıyor âfâkı;
Beriden zelzeleler kaldırıyor a'mâkı;
Bomba şimşekleri beyninden inip her siperin;
Sönüyor göğsünün üstünde o arslan neferin.
Yerin altında cehennem gibi binlerce lağam ;
Atılan her lağamın yaktığı: Yüzlerce adam.

Ölüm indirmede gökler, ölü püskürmede yer;
O ne müdhiş tipidir: Savrulur enkâz-ı beşer...
Kafa, göz, gövde, bacak, kol, çene, parmak, el, ayak,
Boşanır sırtlara, vâdîlere, sağnak sağnak.
Saçıyor zırha bürünmüş de o nâmerd eller
Yıldırım yaylımı tûfanlar, alevden seller
Veriyor yangını, durmuş da açık sînelere,
Sürü hâlinde gezerken sayısız tayyâre .
Top tüfekten daha sık, gülle yağan mermîler...
Kahraman orduyu seyret ki bu tehdîde güler!
Ne çelik tabyalar ister, ne siner hasmından;
Alınır kal'a mı göğsündeki kat kat îman?
Hangi kuvvet onu, hâşâ, edecek kahrına râm?
Çünkü te'sîs-i İlâhî o metîn istihkâm.

Sarılır, indirilir mevki'-i müstahkemler,
Beşerin azmini tevkîf edemez sun'-i beşer ;
Bu göğüslerse Hudâ'nın ebedî serhaddi;
"O benim sun'-i bedî'im, onu çiğnetme" dedi.
Âsım'ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek:
İşte çiğnetmedi nâmûsunu, çiğnetmeyecek.

Şühedâ gövdesi, bir baksana, dağlar, taşlar...
O, rükû olmasa, dünyâda eğilmez başlar,
Yaralanmış temiz alnından, uzanmış yatıyor;
Bir hilâl uğruna, yâ Rab, ne güneşler batıyor!
Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş, asker!
Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alnı değer.
Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor Tevhîd'i...
Bedr'in arslanları ancak, bu kadar şanlı idi...
Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın?
"Gömelim gel seni târîhe" desem, sığmazsın.
Herc ü merc ettiğin edvâra da yetmez o kitâb...
Seni ancak ebediyyetler eder istîâb.
"Bu, taşındır" diyerek Kâ'be'yi diksem başına;
Rûhumun vahyini duysam da geçirsem taşına;
Sonra gök kubbeyi alsam da, ridâ nâmıyle,
Kanayan lâhdine çeksem bütün ecrâmıyle;
Mor bulutlarla açık türbene çatsam da tavan,
Yedi kandilli Süreyyâ'yı uzatsam oradan;
Sen bu âvîzenin altında, bürünmüş kanına,
Uzanırken, gece mehtâbı getirsem yanına,
Türbedârın gibi tâ fecre kadar bekletsem;
Gündüzün fecr ile âvîzeni lebrîz etsem;
Tüllenen mağribi, akşamları sarsam yarana...
Yine bir şey yapabildim diyemem hâtırana.

pdfkitaphane.com/mehmet-akif-ersoy-siirleri/

Sen ki, son ehl-i salîbin kırarak savletini,
Şarkın en sevgili sultânı Salâhaddîn'i,
Kılıç Arslan gibi iclâline ettin hayran...
Sen ki, İslâm'ı kuşatmış, boğuyorken hüsran,
O demir çemberi göğsünde kırıp parçaladın;
Sen ki, rûhunla berâber gezer ecrâmı adın;
Sen ki, a'sâra gömülsen taşacaksın... Heyhât,
Sana gelmez bu ufuklar, seni almaz bu cihât...

Ey şehîd oğlu şehîd, isteme benden makber,
Sana âgûşunu açmış duruyor Peygamber.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 141882 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/canakkale-sehitlerine/

Çocuklara

Mehmet Âkif Ersoy

Ne odunmuş babanız: Olmadı bir baltaya sap!
Ona siz benzemeyin, sonra ateştir yolunuz.
Meşe hâlinde yaşanmaz, o zamanlar geçti;
Gelen incelmiş adam devri, hemen yontulunuz.
Ama dikkatli olun: Bir kafanız yontulacak;
Sakın aldanmayın: İncelmeye gelmez kolunuz!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 141951 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/cocuklara/

Fâtih Camii

Mehmet Âkif Ersoy

Yatarken yerde ilhâdıyle haşr olmuş sefil efkâr,
Yarıp edvârı yükselmiş bu müdhiş heykel-i ikrâr,

Siyeh reng-i dalâlet bir bulut şeklinde mâzîler,
Civârından kaçar, bulmaksızın bir lâhza istikrâr;

Ziyâ-rîz-i hakîkat bir seher tavrında müstakbel,
Gelir fevkından eyler sermedî binlerce nûr îsâr.

Derâgûş etmek ister nâzenîn-i bezm-i lâhûtu:
Kol açmış her menârı sanki bir ümmîd-i cür'etkâr!

O revzenler, nazarlardan nihan dîdâra müstağrak,
Birer gözdür ki sıyrılmış önünden perde-i esrâr.

Bu kudsî ma'bedin üstünde tâban fevc fevc ervâh
Bu ulvî kubbenin altında cûşan mevc mevc envâr.

Tecessüd eylemiş gûyâ ki subhun rûh-i mahmûru;
Semâdan yâhud inmiş hâke, Sînâ-reng olup, Dîdâr!

Tabîat perde-puş-i zulmet olmuş, hâbe dalmışken,
O, gûyâ kalb-i nûrânîsidir leylin, durur bîdâr.

Evet bir kalbdir, bir kalb-i cûşâcûş-i âşıktır,
Ki cevfinden demâdem yükselir bin nâle-i ezkâr.

Nümâyan cebhesinden Sadr-ı İslâm'ın meâlîsi:
O sadrın feyz-i enfâsıyle gûyâ bir yığın ahcâr,

Kıyâm etmiş de, yükselmiş de bir timsâl-i nûr olmuş.
Nasıl timsâl-i nûr olmaz? Şu pek sâkin duran dîvâr,

Asırlar geçti hâlâ bâtılın pîş-i hücûmunda,
Göğüs germektedir, bir kerre olsun olmadan bîzâr:

Bu bir ma'bed değil, Mâ'bûd'a yükselmiş ibâdettir;
Bu bir manzar değil, dîdâra vâsıl mevkib-i enzâr.

Semâdan inmemiştir, şüphesiz, lâkin semâvîdir:
Zemînî olmayan bir cilve-i feyyâzı hâvîdir.

* * *

Bir infilâk-ı safâdır ki yâr-ı cânımdır,
Sabâhı pek severim, en güzel zamânımdır.

Ridâ-yı leyli henüz açmamıştı dest-i semâ;
Sabâ da hâb-ı sükûndan ayılmamıştı daha,

Fezâ-yı rûhda aksetti, es-salâ perdâz
Müezzinin dem-i mahmûru, bir hazîn âvâz.

İçimde cûş ederek lücce lücce istiğrâk,
Ezânı beklemez oldum; açılmadan âfâk,

Zalâmı sîneye çekmiş yatan sokaklardan
Kemâl-i vecd ile geçtim. Önümde bir meydan

Göründü; Fâtih'e gelmiştim anladım, azıcık
Gidince, ma'bede baktım ki bekliyor uyanık!

Sokuldum artık onun sîne-i münevverine,
Oturdum öndeki maksûreciklerin birine.

Fezâ-yı ma'bedin encüm-nümâ meşâ'ilini,
O lem'a lem'a dizilmiş ziyâ kavâfilini

Görünce geldi çocukluk zamanlarım yâda...
Neler düşündüm o sâ'atte bilseniz orada!

Sekiz yaşında kadardım. Babam gelir: "Bu gece,
Sizinle câmi'e gitsek çocuklar erkence.

Giderseniz gelin amma namazda uslu durun,
Merâmınız yaramazlıksa işte ev, oturun!"

Deyip alırdı beraber benimle kardeşimi.
Namâza durdu mu, hâliyle koyverir peşimi,

Dalar giderdi. Ben artık kalınca âzâde,
Ne âşıkane koşardım hasırlar üstünde!

Hayâl otuz sene evvelki hâli pîşimden
Geçirdi, başladım artık yanımda görmeye ben:

Beyaz sarıklı, temiz, yaşça elli beş ancak;
Vücûdu zinde, fakat saç, sakal ziyâdece ak;

Mehîb yüzlü bir âdem: Kılar edeble namaz;
Yanında bir küçücek kızcağızla pek yaramaz

Yeşil sarıklı bir oğlan ki: Başta püskül yok.
İmâmesinde fesin bağlı sâde bir boncuk!

Sarık hemen bozulur, sonra şöyle bir dolanır;
Biraz geçer, yine râyet misâli dalgalanır!

Koşar koşar duramaz, âkıbet denir "âmîn"
Namaz biter: O zaman kalkarak o pîr-i güzîn,

Alır çocukları, oğlan fener çeker önde,
Gelir düşer eve yorgun, dalar pek âsûde

Derin bir uykuya...
Derken bu hâtırât-ı lâtîf

Çekildi aslına, artık hakîkatin o kesîf
Likâsı başladı karşımda cilve eylemeye;

Zaman da kalmadı zâten hayâli dinlemeye:
Sağım, solum, önüm, arkam huşû'a müstağrak

Zılâl-i âdem iken, bir sadâ bülend olarak,
O kâinât-ı huzu'u yerinden oynattı;

Fezâ-yı mahşere döndürdü gitti eb'âdı!
Sufuf ayakta müselsel cibâl-i velveledâr

Gibiydi. Her birisinden duyuldu sîne-fikâr,
Birer enîn-i tazarru ; birer niyâz-ı hazîn,

Ki kalb-i rahmeti sızlattı şüphesiz o enîn!
Eğildi sonra o dağlar Huzûr-i İzzet'te;

Göründü sonra o dağlar zemîn-i haşyette!
İnayetiyle Hudâ kaldırınca her birini,

Semâya doğru o dağlar da açtı ellerini.
O anda koptu yüreklerden öyle bir feryâd,

Ki rûhum eyliyecek tâ ebed o dehşeti yâd.
Kesildi bir aralık inleyen hazin âvâz...

Ne oldu Arş'a kadar yükselen o sûz ü güdâz?
O cûş içindeki îman?

Evet, hurûş ederek işte rahmet-i Subbûh,
Bütün yüreklere serpildi kubbeden bir rûh:
Rûh-i itmînan.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 140474 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/fatih-camii/

Hüsran

Mehmet Âkif Ersoy

Ben böyle bakıp durmayacaktım, dili bağlı,
İslam'ı uyandırmak için haykıracaktım.
Gür hisli, gür imanlı beyinler coşar ancak,
Ben zaten uzun boylu düşünmekten uzaktım!
Haykır! 'Kime, lakin? Hani sahibleri yurdun?
Ellerdi yatanlar, sağa baktım, sola baktım;
Feryâdımı artık boğarak, naş'ımı tuttum,
Bin parça edip şi'rime gömdüm de bıraktım.
Seller gibi vadiyi eninim saracakken,
Hiç çağlamadan, gizli inen yaş gibi aktım.
Yoktur elemimden şu sağır kubbede bir iz;
İnler 'Safahat'ımdaki Hüsran bile sessiz!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 140478 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/husran/

İstiğrâk

Mehmet Âkif Ersoy

Tasavvur et ki muzlim bir şeb-i ecrâm-ı nâpeydâ:
Yatar heybetli âgûşunda dûrâdûr bir feyfâ;
Düşen gümrâh için yol bulma yok emvâc-i zulmetten;
Gidilmez... Her adım attıkça bir girdâb olur rehzen;
O rîkistâna batmış, çalkanan seyyâh-i âvâre
Nasıl müştâk ise bir nûra, bir necm-i rehâkâre;
Sana ey lem'a-i ümmîd ben de öyle müştâkım;
Görün bir kerre zîrâ pek karanlık oldu âfâkım!

Geçir pîş-i hayâlinden ki cûşâcûş bir umman
Nişandır yükselen her mevc-i tûfan-hîzi bir dağdan;
Ölüm var, kurtuluş yok sâhil-i imdâd uzaklarda;
Demâdem rûh titrer korkudan donmuş dudaklarda.
O coşkun unsurun savletleriyle uğraşan kimse,
Nasıl eyler tehâlük bir kenâr-ı tesliyet görse
Muhât-ı lücce-i ye's olduğum bir böyle hâlimde
Senin tayfın da aynıyle o sâhildir hayâlimde.

Düşün âvâre bir mâder ki: Evlâdından olsun dûr;
Tahayyül eyle yâhud bir yetîm-i hânüman-mehcûr;
O bedbahtın nasıl evlâdı hiç gitmezse yâdından;
Nasıl çıkmazsa mâder, öksüzün bir dem fuâdından;
Benim yâdım da, ey ârâm-ı can, yâd-ı güzînindir.
Ne yapsam çünkü manzûrum, senin feyz-i mübînindir:

Çemen emvâc-ı nûrundur, fidanlar yâl ü bâlindir:
Sulardan akseden sûret cemâl-i lâyezâlindir.
Hırâm-ı nâzenînindir o raksan mevceler cûda;
Mutarrâ nükhetindir gizlenen ezhâr-ı hoş-bûda.
Leyâlin sînesinde hâba dalmış nâzenîn eshâr,
Eder gîsûna yaslanmış cebîn-i pâkini ihtâr.
Nigâhından saçılmış lem'alardır pîş-i hayrette
Yüzen ecrâm-ı nûrânûr bahr-i sermediyyette.
Zemin lebrîz-i âsârın; semâ pâmâl-i envârın:
Avâlim hep merâyâ-yı nazar pîrâ-yı dîdârın.

Çekilmek istemiş de subh-dem bir cây-ı tenhâya,
Oturmuş sâhil-i deryâya, dalmıştım temâşâya.
Henüz âfâk açılmıştı: Semâ mahmûr idi hâttâ
Nümâyân olmamıştı hâb-gâhından güneş hâlâ.
Derin bir samte müstağrak leb-i deryâda hiç ses yok...
Sabâ durgun, sular durgun, bütün eşyâda durgunluk!
O ferş-i nîlgûn üstünde, tıfl-ı nâzenin-vâri,
Uyurken dâye-i bîdar-ı subhun tıfl-ı envârı;
Güneş, pîşinde dağlar perde-dâr olmuş, harîminden
Görünmüş, sonra şehrâhında yükselmişti tedrîcen.
Teâlî eyleyince bir zaman bâlâ-yı kudrette,
Ziyâlar mevc mevc oldu o pehnâ-yı rükûdette.
Bu cûşişler o dalgın havz-ı simîni uyandırdı;
Sabâ enfâs-ı sevdâ perveriyle dalgalandırdı.
Açıklardan gelen emvâc-ı peyderpeyle, sâhilden
Demâdem oldu vecd-efzâ, hazin bir nağme, bir şîven.
Kulak verdim o âhenge: Meğer âheng-i şi'rinmiş!
O cûşiş-zâr olan kulzüm senin ummân-ı fikrinmiş,
Güneş: Rûhun imiş; bir huzme şeklinde inen nûru:
O menba'dan hurûşan sânihanmış doğrudan doğru.
Tecellî etti artık anladım: Sensin bütün dünyâ..
Bu senlikte fakat ey yâr-ı gaib, ben neyim âyâ?

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 145176 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/istigrak/

İstiklâl Marşı

Mehmet Âkif Ersoy

Kahraman Ordumuza

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak!

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... Ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın, bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim: Bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim îman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir îmânı boğar,
"Medeniyyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri “Toprak!” diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün vârımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Rûhumun senden İlâhî şudur ancak emeli:
Değmesin ma’bedimin göğsüne nâ-mahrem eli;
Bu ezanlar -ki şehâdetleri dînin temeli-
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım;
Her cerîhamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na’şım!
O zaman yükselerek Arş’a değer, belki, başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır, Hakk’a tapan, milletimin istiklâl.

Kaynak: T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı, Dijital Safahat · pdfkitaphane.com/siir/istiklal-marsi/

Kıssadan Hisse

Mehmet Âkif Ersoy

Geçmişten adam hisse kaparmış... Ne masal şey!
Beş bin senelik kıssa yarım hisse mi verdi?
'Tarih'i 'tekerrür' diye tarif ediyorlar;
Hiç ibret alınsaydı, tekerrür mü ederdi?

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 141988 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/kissadan-hisse/

Kocakarı ile Ömer

Mehmet Âkif Ersoy

Üstad-ı necibim Ali Ekrem Bey'e

Yok ya Abbas'ı bilmeyen, kimdi?..
O sahabiyi dinleyin, şimdi:

"Bir karanlık geceydi pek de ayaz..
İbni Hattâb'ı görmek üzre biraz,
Çıktım evden ki yollar ıpıssız.
Yolcu bir benmişim meğer yalnız!
Aradan geçmemişti çok da zaman,
Az ilerden yavaşça oldu iyan,
Zulmetin sînesinde ukde gibi,
Ansızın bir müheykel a'râbî!
Bembeyaz bir ridâ içinde garîb,
Geliyor muttasıl mehîb mehîb.
Ben sokuldum, o geldi, yaklaştık;
Durmadan karşıdan selâmlaştık.
Düşünürken selâm alan sesini,
O heyûlâ uzandı tuttu beni:
Bir de baktım, Ömer değil mi imiş?
- Yâ Ömer! Böyle geç zaman, bu ne iş?
- Şu mahallâtı devre çıkmıştım...
Gel beraber, benimle, üç beş adım.

Ne sadâ var, ne bir yürür bîdâr;
Uhrevî bir sükûn içinde civâr.
Ömer olmuş gezer, sıyânet-i Hak...
Şu yatan beldenin huzûruna bak!
O semâlar kadar yücelmiş alın,
Çakarak sînesinden âfâkın,
Bir zaman sönmeyen nigâhıyle,
Necm-i sâhirde sanki bir hâle!
Duruyor her evin önünde Ömer,
Dinliyor bî-haber içerdekiler
Geçmedik en harâb bir yapıyı,
Yokladık sağlı sollu her kapıyı.
Geldik artık Medîne hâricine;
Bir çadır gördü, durdu kaldı yine.

Ocak başında oturmuş bir ihtiyarca kadın.
"Açız! Açız!" diye feryâd eden çocuklarının,
Karıştırıp duruyorken pişen nevâlesini;
Çıkardı yuttuğu yaşlarla çırpınan sesini:
-Durundu yavrularım, işte şimdicek pişecek...
Fakat ne hâl ise bir türlü pişmiyordu yemek!
Çocukların yeniden başlamıştı nâleleri...
Selamı verdi Ömer, daldı âkıbet içeri.
Selamı aldı kadın pek beşuş bir yüzle.
-Bu yavrular niçin, ey teyze, ağlıyor, söyle?
-Bu gün ikinci gün, aç kaldılar...
-O halde, neden
Biraz yemek komuyorsun?
-Yemek mi? Çömleği sen,
Tirit mi zannediyorsun? İçinde sâde su var
Çakıl taşıyla beraber bütün zaman kaynar!
Ne çare! Belki susarlar, dedim. Ayıplamayın.
-Peki senin kocan, oğlun, ya kardeşin, ya dayın...
Tek erkeğin de mi yok?
-Hepsi öldü... Kimsem yok.
-Senin midir bu küçükler?
-Torunlarım.
-Ne de çok!
Adam emîre gidip söylemez mi hâlini?
Ah!
Emîre öyle mi? Kahretsin an-karîb Allah!
Yakında râyet-i ikbâli ser-nigûn olsun...
Ömer, belâsını dünyâda isterim bulsun!
-Ne yaptı, teyze, Ömer, böyle inkisâr edecek?

-Ya ben yetim avuturken emîr uyur mu gerek?
Raiyyetiz, ona bizler vedîatu'llâhız;
Gelip de bir aramak yok mu?
-Haklısın, yalnız,
Zavallının işi pek çok zaman bulup gelemez;
Gidip de söylememişsen ne haldesin bilemez.
-Niçin hilâfeti vaktiyle eylemişti kabûl?
Sonunda böyle çürük özrü kim sayar makbûl?
Zavallının işi çokmuş!... Nedir, muhârebe mi?
İşitme sen de civârında inleyen elemi
Medîne halkını üryan bırak, Mısır'da dolaş...
Gaza! Gaza! diye git, soy cihânı, gel paylaş!

Çocukların bu sefer yükselince feryâdı,
Kadın, tehevvürü artık cünûna vardırdı;
- Şu nevhalar ki çıkar tâ bulutların içine,
Ömer! Savâik-i tel'in olur, iner tepene!
Yetîmin âhını yağmur duâsı zannetme:
O sayha ra'd-ı kazâdır ki gönderir ademe!
"Açız! Açız! Bize bir lokma olsun ekmek ver... "
"Susundu yavrularım, işte oldu, şimdi pişer!"
Gidip de söyliyeyim hâ?.. Dilencilik yapamam!
Ömer de kim? Benim ondan kerîm adamdı babam,
Ölür de yüz suyu dökmem sizin Halîfenize!..
Ömer vuruldu bu son sözle...
- Haklısın, teyze!
Avut çocukları, ben şimdicek gider gelirim.

Halîfe önde, bitik suçlu, münfa'il, nâdim;
Ben arkasında, perîşan, çadırdan ayrıldık.
Sabâha karşı biraz başlamıştı aydınlık.
Köyün köpekleri ejder misâli saldırıyor,
Bırakmıyor bizi yoldan, fakat kim aldırıyor!
Medîne'nin dalarak münhanî sokaklarına;
Dönüp dönüp hele geldik zahîre anbarına.
Halîfe girdi açıp, ben de girdim emriyle.
Arandı her yeri, bir mum yakıp ale'l-acele.
- Şu tek Çuval unu gördün ya! Haydi yükle bana;
Bu testi yağ doludur, elverir o yük de sana.
Çuval Halîfe'de, yağ bende, çıktık anbardan;
Kilitleyip geri döndük deminki yollardan.
Mesâfe, baktım, uzun; yük yaman; Ömer yaralı;
Dedim ki:
- Ben götüreydim... Verir misin çuvalı?
- Hayır, yorulsa değil, ölse yardım etme sakın:
Vebâli kendine âiddir İbni Hattâb'ın.
Kadın ne söyledi, Abbas, işitmedin mi demin?
Yarın huzûr-i İlâhide, kimseler, Ömer'in
Şerîk-i haybeti olmaz, bugünlük olsa bile;
Evet, hilâfeti yüklenmiyeydi vaktiyle.
Kenâr-ı Dicle'de bir kurt aşırsa bir koyunu,
Gelir de adl-i İlâhî sorar Ömer'den onu!
Bir ihtiyar karı bî-kes kalır, Ömer mes'ûl!
Yetîmi, girye-i hüsrân alır, Ömer mes'ûl!
Bir âşiyân-ı sefâlet bakılmayıp göçse:
Ömer kalır yine altında, hiç değil kimse!
Zemîne gadr ile bir damla kan dökünce biri:

O damla bir koca girdâb olur boğar Ömer'i!
Ömer duyulmada her kalbin inkisârından;
Ömer koğulmada her mâtemin civârından!
Ömer halife iken başka kim çıkar mes'ûl?
Ömer ne yapsın, İlâhî, beşer zalûm ü cehûl!
Ömer'den isteniyor beklenen Muhammed'den...
Ömer! Ömer! Nasıl aldın bu bârı sırtına sen?

- Sen almasan acaba kim gelip de senden iyi,
İdâre eyliyecek düştüğün bu ma'rekeyi?
Evet, adâleti "mutlak" hayâl edersen eğer,
Ömer değil ya ne olsan bırak ki hepsi heder!
Beşer, adâleti "mutlak" tahayyül eylerse,
Görür ümîdini mahkûm her zaman ye'se.
Sen ey Ömer, ne meleksin, ne bir emîr-i zalûm...
Fakat elinde ne var? Fıtraten beşer mazlûm!
Görür bürûc-i semânın bütün sitâreleri,
Zalâm içinde, yük altında inleyen Ömer'i!
Huzûr-i Hakk'a çıkarken bu unlu cebhenle,
Değil zemîni, getir şâhid âsümânı bile!

- Uzak mı yol? Daha çok var mı?
- Ancak üç beş adım.
Mecâli kalmamış artık zavallının... Baktım:
Olanca azmini cebr eyleyip, nefes nefese;
Yavaş yavaş yürüyor. Geldi bin belâ ne ise!
Sokuldu haymeye, indirdi arkasından unu:
- Bırak da testiyi yerleştirin kenâra şunu.
Hemen çakılları çömlekten indirip attı,
Uzandı testiye, yağ koydu, sonra un kattı.
Oturmak istedi, lâkin belâya bak ki: Ocak
Hemen sönüp gidecek...
- Teyze, yok mu hiç yakacak?
Kadın getirdi beş on parça yaş diken Ömer'e;
Ömer de yakmak için büsbütün serildi yere.
Ocak tüter, Ömer üfler zefir-i hârıyle;
Zemîni lihye-i beyzâ yı târumârıyle,
Sücûd tavr-ı huşû'unda, muttasıl süpürür;
İçinde rûhu yanar, cebhesinde ter köpürür!
Döner muhît-i nigâhında tûde tûde duman;
Bulut geçer gibi necmin hıyat-ı nurundan!

Ocak tutuştu, yemek pişti;
- Var mı teyze kabın?
Getir de indirelim...
- Var büyükçe bir kap, alın.
Yemek sıcaktı, fakat kim durup da bekliyecek!
Ömer çocuklara bir bir yedirdi üfliyerek!
Kesildi haymede mâtem, uyandı rûh-i sürûr;
Çocuklar oynaşıyorlar, kadın ferîh ü fahûr.
Ömer bu âlemi gördükçe gaşy içindeydi...
Dedim:
- Sabâh oluyor kalkalım...
- Evet, haydi!
Yarın Emâret'e gel teyze, öğleyin beni bul;
Emîr'e söyleriz elbette hayr olur me'mul.

Yüzü gülmüştü teyzenin, baktık,
Biz de çıktık vedâ edip artık
Hiç görünmeksizin gelip geçene,
Doğru indik Halife'nin evine.
"Şimdi nerdeyse gün doğar, kalıver."
Diye, koyvermiyordu, çünki, Ömer.
Etti az sonra subh-i velveledar
Uyuyan şehri kamilen bidar
Öğle geçmişti, çıktı geldi kadın.
-Galiba, teyze, uykusuz kaldın!
İşte bağlanmak üzredir nafakan,
Alacaksın her ay gelip buradan.
Şimdi affeyledin değil mi beni?
-Böyle göster fakat adaletini.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 140480 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/kocakari-ile-omer/

Küfe

Mehmet Âkif Ersoy

Beş on gün oldu ki, mu'tâda inkıyâd ile ben
Sabahleyin çıkıvermiştim evden erkenden.
Bizim mahalle de İstanbul'un kenârı demek:
Sokaklarında gezilmez ki yüzme bilmiyerek!
Adım başında derin bir buhayre dalgalanır,
Sular karardı mı, artık gelen gelir dayanır.
Bir elde olmalı kandil, bir elde iskandil,
Selâmetin yolu insan için bu, başka değil!
Elimde bir koca değnek, onunla yoklayarak,
Önüm adaysa basıp, yok, denizse atlayarak,
Ayakta durmaya elbirliğiyle gayret eden,
Lisân-ı hâl ile amma rükûa niyyet eden-
O sâlhurde, harâb evlerin saçaklarına,
Sığınmış öyle giderken, hemen ayaklarına
Delîlimin koca bir şey takıldı... Baktım ki:
Genişçe bir küfe yatmakta, hem epey eski.
Bu bir hamal küfesiymiş... Aceb kimin? Derken;
On üç yaşında kadar bir çocuk gelip öteden,
Gerildi, tekmeyi indirdi öyle bir küfeye:
Tekermeker küfe bîtâb düştü tâ öteye.
-Benim babam senin altında öldü, sen hâlâ
Kurumla yat sokağın ortasında böyle daha!
O anda karşıki evden bir orta yaşlı kadın göründü:
-Oh benim oğlum, gel etme kırma sakın!
Ne istedin küfeden yavrum? Ağzı yok, dili yok,
Baban sekiz sene kullandı... Hem de derdi ki: "Çok

Uğurlu bir küfedir, kalmadım hemen yüksüz...
Baban gidince demek kaldı âdetâ öksüz!
Onunla besliyeceksin ananla kardeşini.
Bebek misin daha öğrenmedin mi sen işini?"
Dedim ki ben de: Ayol dinle annenin sözünü...
Fakat çocuk bana haykırdı ekşitip yüzünü:
Sakallı, yok mu işin? Git, cehennem ol şuradan!
Ne dırlanıp duruyorsun sabahleyin oradan?
Benim içim yanıyor: Dağ kadar babam gitti...
-Baban yerinde adamdan ne istedin şimdi?
Adamcağız sana, bak hâl dilince söylerken...
-Bırak hanım, o çocuktur, kusûra bakmam ben...
Adın nedir senin, oğlum?
-Hasan.
-Hasan, dinle. Zararlı sen çıkacaksın bütün bu hiddetle.
Benim de yandı içim anlayınca derdinizi...
Fakat, baban sana ısmarlayıp da gitti sizi.
O, bunca yıl çalışıp alnının teriyle seni
Nasıl büyüttü? Bugün, sen de kendi kardeşini,
Yetim bırakmıyarak besleyip büyütmelisin.
-Küfeyle öyle mi?
-Hay hay! Neden bu söz lâkin?
Kuzum, ayıp mı çalışmak, günah mı yük taşımak?
Ayıp: Dilencilik, işlerken el, yürürken ayak.
-Ne doğru söyledi! Öp oğlum amcanın elini...
-Unuttun öyle mi? Bayramda komşunun gelini:
Hasan, dayım yatı mekteplerinde zâbittir;
Senin de zihnin açık... Söylemiş olaydık bir...
Koyardı mektebe... Dur söyleyim demişti hani?

Okutma sen de hamal yap bu yaşta şimdi beni!
Söz anladım ki uzun, hem de pek uzun sürecek;
Benimse vardı o gün birçok işlerim görecek;
Bıraktım onları, saptım yokuşlu bir yoldan,
Ne oldu şimdi aceb, kim bilir, zavallı Hasan?
Bizim çocuk yaramaz, evde dinlenip durmaz;
Geçende Fâtih'e çıktık ikindi üstü biraz.
Kömürcüler kapısından girince biz, develer
Kızın merâkını celbetti, dâima da eder:
O yamrı yumru beden, upuzun boyun, o bacak,
O arkasındaki püskül ki kuyruğu olacak!
Hakîkaten görecek şey değil mi ya? Derken,
Dönünce arkama, baktım: Beş on adım geriden,
Belinde enlice bir şal, başında âbâni,
Bir orta boylu, güler yüzlü pîr-i nûrânî;
Yanında koskocaman bir küfeyle bir çocucak,
Yavaş yavaş geliyorlar. Fakat tesâdüfe bak:
Çocuk, benim o sabah gördüğüm zavallı yetim...
Şu var ki, yavrucağın hâli eskisinden elim:
Cılız bacaklarının dizden altı çırçıplak...
Bir ince mintanın altında titriyor, donacak!
Ayakta kundura yok, başta var mı fes? Ne gezer!
Düğümlü alnının üstünde sâde bir çember.
Nefes değil o soluklar, kesik kesik feryad;
Nazar değil o bakışlar, dümû-i istimdad.
Bu bir ayaklı sefalet ki yalnayak, baş açık;
On üç yaşında buruşmuş cebin-i safi, yazık!
O anda mekteb-i rüşdiyyeden taburla çıkan
Bir elliden mütecaviz çocuk ki, muntazaman

Geçerken eylediler ihtiyarı vakfe-güzin...
Hasan'la karşılaşırken bu sahne oldu hazin;
Evet, bu yavruların hepsi, pür-sürûd-i şebab,
Eder dururdu birer aşiyan-ı nura şitab.
Birazdan oynayacak hepsi bunların, ne iyi!
Fakat Hasan, babasından kalan o pis küfeyi,
-Ki ezmek istedi görmekle reh-güzarında-
İlel'ebed çekecek dûş-i ıztırarında!
O, yük değil, kaderin bir cezası ma'sûma...
Yazık, günahı nedir, bilmeyen şu mahkûma

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 141608 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/kufe/

Leylâ

Mehmet Âkif Ersoy

"Barındırmaz mısın koynunda, ey toprak?" derim, "yer pek";
Döner, imdâdı gökten beklerim, heyhât, "gök yüksek".
Bunaldım kendi kendimden, zamân ıssız, mekân ıssız;
Ne vahşetlerde bir yoldaş, ne zulmetlerde tek yıldız!
Cihet yok: Sermedî bir seddi var karşında yeldânın;
Düşer, hüsrâna, kalkar, ye'se çarpar serserî alnın!
Ocaksız, vâhalar, çöller; sağır, vâdîler, enginler;
Aran: Beynin döner boşlukta; haykır: Ses veren cinler!
Şu vîran kubbe, yıllardır, sadâdan dûr, ışıktan dûr;
İlâhî, yok mu âfâkında bir ferdâya benzer nûr?
Ne bitmez bir geceymiş! Nerden etmiş Şark'ı istîla?
Değil canlar, cihanlar göçtü hilkatten, bunun, hâlâ,
Ezer kâbûsu, üç yüz elli, dört yüz milyon îmânı;
Boğar girdâbı her devrinde milyarlarca sâmânı!
Asırlardır ki, İslâm'ın bu her gün çiğnenen yurdu,
Asırlar geçti, hâlâ bekliyor ferdâ-yı mev'ûdu!
O ferdâ, istemem, hiç doğmasın "ferdâ-yı mahşer"se...
Hayır, kudretli bir varlıkla mü'minler mübeşşerse;
Bu kat kat perdeler, bilmem, neden sıyrılmasın artık?
Niçin serpilmesin, hâlâ, ufuklardan bir aydınlık?
O "aydınlık" ki, sönmek bilmeyen ümmîd-i işrâkı,
"Vücûdundan peşîman, ölmek ister" sandığın Şark'ı,
Füsünkâr iltimâ'âtıyle döndürmüş de şeydâya;
Sürükler, bunca yıllardır, o sevdâdan bu sevdâya.

Hayır! Şark'ın, o hodgâm olmayan Mecnûn-i nâ-kâmın,
Bütün dünyâda bir Leylâ'sı var: Âtîsi İslâm'ın.
Nasıldır mâsivâ, bilmez; onun fânîsidir ancak;
Bugün, yâdıyle müstağrak yarın, yâdında müstağrak!
Gel ey Leylâ, gel ey candan yakın cânan, uzaklaşma!
Senin derdinle canlardan geçen Mecnun'la uğraşma!
Düşün: Bîçârenin en kahraman, en gürbüz evlâdı,
Kimin uğrunda kurbandır ki, doğrandıkça doğrandı?
Şu yüz binlerce sönmüş yurda yangınlar veren kimdi?
Şu milyonlarca öksüz, dul kimin boynundadır şimdi?
Kimin boynundadır serden geçip berdâr olan canlar?
Kimin uğrundadır, Leylâ, o makteller, o zindanlar?
Helâl olsun o kurbanlar, o kanlar, tek sen ey Leylâ,
Görün bir kerrecik, ye's etmeden Mecnûn'u istîlâ.

Niçin hilkat zemîninden henüz yüksekte pervâzın?
Şu topraklarda, şâyed, yoksa hiç imkân-ı i'zâzın,
Şafaklar ferş-i râhın, fecr-i sâdıklar çerâğındır;
Hilâlim, göklerin kalbinde yer tutmuş, otâğındır;
Ezanlar nevbetindir: İnletir eb'âdı haşyetten;
Cihâzındır alemler, kubbeler, inmiş meşiyyetten;
Cemâ'atler kölendir. Kâ'be'ler haclen... Gel ey Leylâ;
Gel ey candan yakın cânan ki gâiblerdesin, hâlâ!
Bu nâzın elverir, Leylâ, in artık in ki bâlâdan,
Müebbed bir bahâr insin şu yanmış yurda, Mevlâ'dan.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 141989 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/leyla/

Mahalle Kahvesi

Mehmet Âkif Ersoy

Kardeşim Hüseyin Avni'ye

"Mahalle kahvesi!" Osmanlılar bilir ne demek?
Tasavvur etme sakın "Görmedim nedir?" diyecek.
Dilenci şekline girmiş bu "sinsi cânîler
Bu, gündüzün bile yol vermeyen, harâmîler
Adımda bir, dikilir, azminin, gelir, önüne...
Zavallı yolcunun artık kıyar bütün gününe!
Evet, dilenci sanır seyr eden kıyâfetini;
Fakat bir onluğa âgûş açan sefâletini
Görüp de rikkate şâyân, biraz sokulsa, hemen
Vurur şikârını tâ kalbinin samîminden.
Mahalle kahvesi hâlâ niçin kapanmamalı?
Kapansın elverir artık bu perde pek kanlı!
Hayır, bu perde, bu Şark'ın bakılmıyan yarası;
Bu, çehresindeki levsiyle yurda yüz karası
Hayâtımızda gediktir "gedikli" nâmıyle,
Açık durur koca bir kavmin ihtimâmıyle!
Sakın firengiye benzetmeyin fecâ'atini:
Bu karha milletin emmekte rûh-i gayretini.
Mahalle kahvesi Şark'ın harîm-i kâtilidir
Tamam o eski batakhâneler mukâbilidir:
Zavallı ümmet-i merhûme ölmeden gömülür;
Söner bu hufrede idrâki, sonra kendi ölür:..
Muhît-i levsine dolmuş ki öyle manzaralar:
Girince nûr-i nazar simsiyâh olur da çıkar!
Yatar zemîn-i sefilinde en kesîf eşbâh,
Yüzer havâ-yı sakîlinde en habîs ervâh.
Dehân-ı lâ'nete benzer yarıklarıyle tavan,
Kusar içinde neler varsa hâtırâtından!
O hâtırâtı sakın sanmayın: Meâlîdir;

Bütün rezâil-i târîhimizle mâlîdir.
Neden mefâhir-i eslâfa kahr edip, yalnız,
Mülevvesâtına mâzîmizin sarılmadayız?
Kış uykusunda mı geçmişti ömrü ecdâdın?
Hayır, o nesl-i necîbin, o şanlı evlâdın
Damarlarında şehâmet yüzerdi kan yerine;
Yüreklerinde ölüm şevki vardı can yerine.
Fakat biz onlara âid ne varsa elde, yazık,
Birer birer yıkarak kahvehâneler yaptık!
Bütün heyâkil-i san'at yetiştiren Şark'ın,
Zemîn-i feyzi nasıl şûre-zâra döndü bakın!
Ne hastahânesi kalmış zavallı eslâfın,
Ne bir imâreti, bitmiş elinde ahlâfın.
Kanalların izi yok köprüler harâb olmuş;
Sebillerin başı boş, çeşmeler serâb olmuş!
O kahraman babalardan doğan bu nesl-i cebîn
Ne gîrûdâr-ı maîşet bilir, ne kedd-i yemîn.
Azâb içinde kalır sa'yi görse rü'yâda.
Niçin yorulmalı zâten "ölümlü dünyâ "da?
Vücud emânet-i Hak doğru, hem de cennetlik.
Bu kahveler gibi Cennet de müslimîne gedik!

"Hayât-ı âile" isminde bir ma'îşet var;
Sa'âdet ancak odur... Dense hangimiz anlar ?
Hayât-ı âile dünyâda en safâlı hayat,
Fakat o âlemi bizler tanır mıyız? Heyhat!
Sabahleyin dolaşıp bir kazanca hizmetle;
Evinde akşam otursan kemâl-i izzetle;
Karın, çocukların, annen, baban, kimin varsa,
Dolaşsalar; seni kat kat bu hâleler sarsa,
Sarây-ı cenneti yurdunda görsen olmaz mı?
İçinde his taşıyan kalb için bu zevk az mı?
Karın nedîme-i rûhun; çocukların rûhun
Anan, baban birer âgûş-i ilticâ-yı masûn.
Sıkıldın öyle mi! Lâkin, biraz alışsan eğer
Fezâ kadar sana vâsi' gelir bu dar çember.
Ne var şu kahvede bilmem ki sığmıyorsun eve?
Gelin de bir bakalım... Buyrun işte bir kahve

Çamurlu bir kapı, üstünde bir değirmi delik;
Önünde tahta mı, toprak mı? Sorma, pis bir eşik.
Şu gördüğüm yer için ne söylesen câiz;
Ahırla farkı: O yemliklidir, bu yemliksiz!.
Zemîni yüz sene evvel döşenme malta imiş..
"İmiş "le söylüyorum. Çünkü anlamak uzun iş
O bir karış kirin altında hângi mâden var?
Tavan açık kuka renginde; sağlı sollu duvar,
Maun cilâsına batmış tütünle nargileden;
Duman ocak gibi çıkmakta çünkü her lüleden.
Dikilmiş ortaya boynundan üstü az koyu al,
Vücûdu kapkara, leylek bacaklı bir mangal.
Şu var ki bilmeyen insan görürse birden eğer,
"Balıkçılın kara saçtan yapılma heykeli!" der
Kenarda, peykelerin alt başında bir kirli
Tomar sürükleniyor, bir yatak ki besbelli:
Çekilmiş üstüne yağmurluğumsu bir pırtı,
Zavallının, güveden, lîme lîme hep sırtı.
Kurur bu örtünün üstünde yağlı bir mendil;
Ki "bir tependen inersem!" diyen hasır zenbil;
Onun hizâsına gelmez mi, bir döner şöyle,
Sicimle kulpuna ilmikli çifte mestiyle!
Duvarda eski ocaklar kadar geniş bir oyuk,
İçinde camlı dolap var ya, raflarında ne yok!
Birinci katta sülük beslenen büyük kavanoz;
Onun yanında kan almak için beş on boynuz.
İkinci katta bütün kerpetenler, usturalar...
Demek ki kahveci hem diş tabîbi, hem perukâr!
İnanmadınsa değildir tereddüdün sırası;

Uzun lâkırdıya hâcet ne? İşte mosturası;
Çekerken etli kemiklerle ayrılıp çeneden,
Sonunda bir ipe, boy boy, onar onar, dizilen,
Şu kazma dişleri sen mahya belledinse, değil;
Birer mezâra işâret düşün ki her kandil!
Üçüncü katta durur sâde havlu bohçaları.
Sağında cam dolabın hücre hücre bitpazarı.
Duvarda türlü resimler: Alındı Çamlıbeli,
Kaçırmış Ayvaz'ı ağlar Köroğlu rahmetli!
Arab Üzengi ye çalmış Şah İsmail gürzü;
Ağaçta bağlı duran kızda işte şimdi gözü.
Firaklıdır Kerem'in "Of?" der demez yanışı,
Fakat şu "Ah mine'l-aşk"a kim durur karşı?
Gelince Ezrakabânû denen acûze kadın
Külüngü düşmüş elinden zavallı Ferhâd'ın!
Görür de böyle Rüfâî'yi: Elde kamçı yılan,
Beyaz bir arslana binmiş; durur mu hiç dede can?
Bakındı bak Hacı Bektâş'a: Deh demiş duvara!
Resim bitince gelir şüphesiz ki beyte sıra.
Birer birer oku mümkünse, sonra ma'nâ ver...
Hayır, hülâsası kâfi, yekûnu ömre sürer:
Bedâhaten kusulan herze pâreler ki düşün,
Epey zaman daha lâzımdı herze olmak için!

Oturmadan içi yağ bağlamış bodur masanın,
Yayılmış üstüne birçok kâğıt ki, oynayanın,
Elinde yağlı meşin zanneder görünce adam.
Ya tavlanın kiri? Kâbil değildir, anlatamam.
Harîta-vâri açılmış en orta yerde dama;
Beyaz mı taşları, yâhud siyah mı, hiç sorma!
Hutûtu: Gâyr-i muayyen hudûdu memleketin:
Nazarda haylice idman gerek ki fark etsin ;
Deliklerindeki pislik lebâleb olsa, yine,
Bakınca bunlara gâyet temiz kalır domine.
Delikli çekmece var ha! Demirbaş eşyadan;
Yanında bir de kulaksız tekir.. Unutma aman!

Asıldı bey koza!
-Besbelli, bak sırıttı aval;
- Bacak elinde mi?
- Kır, Hamdi sen de dağlıyı al.
-Ulan! Kapakta imiş dağlı... Hay köpoğlu köpek!
-Köpoğlu kendine benzer, uzun kulaklı eşek!
-Sekizli, onlu, ne çektinse ver de oryayı tut.
-Halim, ne uğraşıyorsun bu çıkmaz işte: Kaput!

- Cihâr ü yek mi o taş?
-Hiç sıkılma öldü dü-şeş!
-Elimde yok mu diyor? Çek babam!
Aman şeş-beş!
- Hemen de buldu be? Gelsin hesaplayıp durma!
- Bi parti yendi ya akşam, dikiz gelin kuruma!
- Dü-beşle bağlıyorum.
-Yağma yok!
-Elindeki ne?
-Se-yek.
Aman durun öyleyse: Penc ü yek domine!

-Mızıkçı dendi mi, sensin diyor, bakın ağalar:
Kırık mı söyleyin Allâh için Şu cânım zar?
-Kırık!
-Değil!
Alimallah kırık!
-Değil billâh
-Yeminsiz oynıyamazlar ki, ah çocuklar ah!
-Karışmasan işin olmaz değil mi? Sen de bunak!
-Gelirsem öğretirim şimdi...
Ay şu pampine bak!
Gelip de öğretecekmiş... Mezarcı Mahmud'a git!
Bir üflesen gidecek ha... Tirit mi sâde tirit!
-Zemâne piçleri! Gördün ya, hepsi besmelesiz...
Ne saygı var, ne hayâ var. Eğer bizim işimiz,
Bu kaltabanlara kalmışsa vay benim başıma!
-Herif belâya sokarsın dırıldanıp durma!
-Mezarcı Mahmud'a git ha? Bakın it oğluna bir!
Küfürbaz alçak, edepsiz, Bu söylenir mi Bekir?
-Yolunca terbiye verdin ya âferin Hasan Ağa?.
-Bıraksalar beni, çoktan marizlemiştim ya!
Mezarcı Mahmud'a ha? Vay babasının canına.
Bunun yaşında iken biz büyüklerin yanına,
Okur da öyle girer, hem ayakta beklerdik;
Otur, demezseler elpençe sâde dinlerdik;
Hayır, bu böyle değildir demek, ne haddimize!
Evet, desek bile derlerdi: Sus behey geveze
-Otuz yaşında idim belki; annesiz, dışarı
Kolay kolay çıkamazdım: Döverdi çünkü karı!
Bugün, onaltıyı doldurmamış yumurcaklar,

Odun yemez iyi bil ha! Geberse karşı koyar.
Geçende dövmek için yoklayım dedim Kerim'i...
Bırak! Eşek değilim ben, deyip dikilmez mi?
Dayak eşekler içinmiş, adam dövülmezmiş..
Ya biz, sözüm ona, merkeb miyiz Bekir, bu ne iş?
Döverdiler bizi hergün de karşı koymazdık...
Ben öyle terbiye oldum... Kolay mı insanlık?
-Dokundurur mu, ne mümkün, eloğlu hiç adama? O müslümanları sen şimdi, hey kuzum arama!

Gürültüsüz oyun isterseniz gelin damaya:
Zavallı, açmaza düşmüş... Bakın hesaplamaya!
Oyuncunun biri dalgın, elinde taş duruyor;
Rakîbi halbuki lâ yenkâtı' bıyık buruyor.
Seyirciler mütefekkir, güzîde bir tabaka;
Düşünmelerdeki şîveyse büsbütün başka:
Kiminde el, filân aslâ karışmıyorken işe,
Kiminde durmadan işler benân-ı endîşe.
Al işte: "Beyne burundan gerek, demiş de, hulûl"
Taharriyât-ı amîkayla muttasıl meşgûl!
Mühendis olmalı mutlak şu ak sakallı adam:
Zemîne dâire şeklindeki yaydı bir balgam;
Abanmış olduğu bir yamrı yumru değnekle,
Mümâslar çekerek soktu belki yüz şekle!

Ayak teriyle cilâlanma tahta peykelere,
Külâhlı, fesli dizilmiş yığın yığın çehre:
Nasîb-i fikr ü zekâdan birinde yok gölge;
Duyulmamış bu beyinlerde his denen meleke!
Aman canım, şu bizim komşu amma uğraşıcı!
-Ne belledin ya efendim? Onun bir ismi Hacı!
-Çocuğu, ha mektebe verdim, ha vermedimdi diye,
Sokak sokak geziyor...
-Koymuyor mu medreseye?
-Koyar mı hiç? Arabî şimdi kim okur artık?
-Evet, gâvurcaya düştük de sanki iş yaptık!
-Binâ'ya üç sene gittimdi hey zamanlar hey
İlim de kalmadı...
-Zâten ne kaldı? Hiçbirşey.
- Mahalle mektebi lâzımdır eski yolda bize;
Sülüs, nesih bitiyor yoksa hepsi. Keyfinize!
-On üç yaşında idim aldığım zaman ketebe.
Geçende, sen ne bilirsin? demez mi bir zübbe?
Dedim, oğlan seni gel ben bir imtihân edeyim,
Otur da yap bakalım şöyle bir kıyak temmim.
-Nasıl, becerdi mi?
-Kâbil mi! Rabbi yessir'i ben,
Tamam beş ayda değiştimdi kalfamız sağ iken.
-Nedir elindeki yâhuu?
-Ceride.
-At şu pisi.
-Neden?
-Yalan yazıyor, oğlum, onların hepisi.
-Ya doğru yazsa asarlar... Ne oldu Volkan'cı,

Unuttunuz mu?

-Bırak boşboğazlık etme Hacı?

Şu karşıdan gözeten fesli, zannım ağzıkara...

-Hayır, demem o değil...

-Durma sen belânı ara!

-Canım lâtife yapar, bilmiyor musun Ömer'i?

-Biraz rahatsızım Ahmed, yakın benim feneri!

Duyuldu bir iri ses, arkasından istiğfâr...
Meğer geğirti imiş.
-Pek şifâlı şey şu hıyar.
Cacık yedin mi, ne hikmet, hazır hemen teftîh...
-Evet şifâlı yemiştir...
-Yemiş mi? Lâ-teşbîh.
-Günâha girme. Tefâsîrde öyle yazmışlar...
Dayım demişti ki: Gördüm, hıyar hadiste de var:
-Hasan , bizim yeni dâmad ne oldu anlamadık
Görünmüyor?
-Karı koyvermiyor. Herif, kılıbık.
-Evinde çan çan eden erkeğin de aklına şaş...
Laf anlamaz dişi mahluku, durma sen uğraş.
-Kim uğraşır a babam, bunca yıllık ehlim iken,
Adam hesabına koymam bizim köroğlunu ben.
.....
.....
Tavanın pervazı altındaki toprak yuvadan,
Bakıyor bunlara, yan yan, iki çift ince nazar:
"Ya sizin bir yuvanız yok mu?" diyor anlaşılan,
Dişi erkek çalışan yavrulu kırlangıçlar

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 140483 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/mahalle-kahvesi/

Müslümanlık Nerde

Mehmet Âkif Ersoy

Müslümanlık nerde! Bizden geçmiş insanlık bile...
Âlem aldatmaksa maksad, aldanan yok, nâfile!
Kaç hakîkî müslüman gördümse, hep makberdedir;
Müslümanlık, bilmem amma, gâlibâ göklerdedir!
İstemem, dursun o pâyansız mefâhir bir yana...
Gösterin ecdâda az çok benzeyen bir kan bana!
İsterim sizlerde görmek ırkınızdan yâdigâr,
Çok değil, ancak, necîb evlâda lâyık tek şiâr,
Varsa şâyed, söyleyin, bir parçacık insâfınız:
Böyle kansız mıydı -hâşâ- kahraman eslâfınız?
Böyle düşmüş müydü herkes ayrılık sevdâsına?
Benzeyip şîrâzesiz bir mushafın eczâsına,
Hiç görülmüş müydü olsun kayd-ı vahdet târumâr?
Böyle olmuş muydu millet can evinden rahnedâr?
Böyle açlıktan boğazlar mıydı kardeş kardeşi?
Böyle âdet miydi bî-pervâ, yemek insan leşi?

Irzımızdır çiğnenen, evlâdımızdır doğranan...
Hey sıkılmaz! Ağlamazsan, bâri gülmekten utan!..
“His” denen devletliden olsaydı halkın behresi :
Pâyitahtından bugün taşmazdı sarhoş na’rası!

Kurt uzaklardan bakar, dalgın görürmüş merkebi,
Saldırırmış ansızın yaydan boşanmış ok gibi.
Lâkin aşk olsun ki, aldırmaz da otlarmış eşek,
Sanki tavşanmış gelen, yâhud kılıksız köstebek!
Kâr sayarmış bir tutam ot fazla olsun yutmayı...
Hasmı, derken, çullanırmış yutmadan son lokmayı!..

Bir hakîkattir bu, şaşmaz, bildiğin üslûba sok:
Hâlimiz merkeble kurdun aynı, aslâ farkı yok.
Burnumuzdan tuttu düşman; biz boğaz kaydındayız!
Bir bakın: Hâlâ mı hâlâ ihtiras ardındayız!
Saygısızlık elverir... Bir parça olsun arlanın:
Vakti çoktan geldi, hem geçmektedir arlanmanın!
Davranın haykırmadan nâkûs-i izmihlâliniz...
Öyle bir buhrâna sapmıştır ki, zîrâ, hâliniz:
Zevke dalmak şöyle dursun, vaktiniz yok mâteme!
Davranın, zîrâ gülünç olduk bütün bir âleme,
Bekleşirken gökte yüz binlerce ervâh intikam;
Yerde kalmış, na'şa benzer kavm için durmak haram!
Kahraman ecdâdınızdan sizde bir kan yok mudur?
Yoksa: İstikbâlinizden korkulur, pek korkulur!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 140596 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/muslumanlik-nerde/

Ordunun Duası

Mehmet Âkif Ersoy

Yılmam ölümden, yaradan, askerim;
Orduma, "Gâzî" dedi Peygamberim.
Bir dileğim var, ölürüm isterim
Yurduma tek düşman ayak basmasın!
Âmin! desin hep birden yiğitler,
"Allâhu ekber!" gökten şehidler.
Âmin! Âmin! Allâhu Ekber!
Türk eriyiz, silsilemiz kahraman...
Müslümanız, Hakk'a tapan Müslüman.
Putları Allah tanıyanlar, aman,
Mescidimin boynuna çan asmasın.
Âmin! desin hep birden yiğitler,
"Allâhu ekber!" gökten şehidler.
Âmin! Âmin! Allâhu Ekber!
Millet için etti mi ordum sefer,
Kükremiş aslan kesilir her nefer.
Döktüğü kandan göğe vursun zafer,
Toprağa bir damlası boş akmasın.
Âmin! desin hep birden yiğitler,
"Allâhu ekber!" gökten şehidler.
Âmin! Âmin! Allâhu Ekber!
Ey Ulu Peygamberimiz nerdesin?
Dinle minâremde öten gür sesin!
Gel, bana yâr ol ki cihan titresin,
Kimse dönüp süngüme yan bakmasın.
Âmin! desin hep birden yiğitler,

“Allâhu ekber!” gökten şehidler.
Âmin! Âmin! Allâhu Ekber!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 156204 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/ordunun-duasi/

Seyfi Baba

Mehmet Âkif Ersoy

Geçen akşam eve geldim. Dediler:
-Seyfi Baba
Hastalanmış, yatıyormuş.
-Nesi varmış acaba?
-Bilmeyiz, oğlu haber verdi geçerken bu sabah.
-Keşki ben evde olaydım... Esef ettim, vah vah!
Bir fener yok mu, verin... Nerde sopam? Kız çabuk ol...
Gecikirsem kalırım beklemeyin... Zîrâ yol
Hem uzun, hem de bataktır...
-Daha a'lâ, kalınız:
Teyzeniz geldi, bu akşam, değiliz biz yalınız.

Sopa sağ elde, kırık camlı fener sol elde;
Boşanan yağmur iliklerde, çamur ta belde.
Hani, çoktan gömülen kaldırımın, hortlayarak,
"Gel!" diyen taşları kurtarmasa, insan batacak.
Saksağanlar gibi sektikçe birinden birine,
Boğuyordum müteveffâyı bütün âferine.
Sormayın derdimi, bitmez mi o taşlar, giderek,
Düştü artık bize göllerde pekâlâ yüzmek!
Yakamozlar saçarak her tarafından fenerim,
Çifte sandal, yüzüyorduk, o yüzer, ben yüzerim!
Çok mu yüzdük bilemem, toprağı bulduk neyse;
Fenerim başladı etrâfını tektük hisse.
Vâkıâ ben de yoruldum, o fakat pek yorgun...
Bakıyordum daha mahmurluğu üstünde onun:
Kâh olur, kör gibi Çarpar sıvasız bir duvara;
Kâh olur, mürde şuâ'âtı düşer bir mezara;
Kâh bir sakfı çökük hânenin altında koşar;
Kâh bir ma'bed-i fersûdenin üstünden aşar;

pdfkitaphane.com/mehmet-akif-ersoy-siirleri/

Vakt olur pek sapa yerlerde, bakarsın, dolaşır;
Sonra en korkulu eşhâsa çekinmez, sataşır;
Gecenin sütre-i yeldâsını çekmiş, üryan,
Sokulup bir saçağın altına gûyâ uyuyan
Hânüman yoksulu binlerce sefilân-ı beşer;
Sesi dinmiş yuvalar, hâke serilmiş evler;
Kocasından boşanan bir sürü bîçâre karı;
O kopan râbıtanın, darmadağın yavruları;
Zulmetin, yer yer, içinden kabaran mezbeleler:
Evi sırtında, sokaklarda gezen âileler!
Gece rehzen, sabah olmaz mı bakarsın, sâil!
Serserî, derbeder, âvâre, harâmî, kâtil...
Böyle kaç manzara gördüyse bizim kör kandil
Bana göstermedi bir kerre... Niçin? Belli değil!
Ya o bîçâre de râhmet suyu nûş eyliyerek,
Hatm-i enfâs edivermez mi hemen "cız!" diyerek?
O zaman sâmi'anın, lâmisenin sevkıyle
Yürüyen körlere döndüm, o ne dehşetti hele!
Sopam artık bana hem göz, hem ayak, hem eldi...
Ne yalan söyliyeyim kalbime haşyet geldi.

Hele yâ Rabbi şükür, karşıdan üç tâne fener
Geçiyor... Sapmıyarak doğru yürürlerse eğer,
Giderim arkalarından... Yolu buldum zâten.
Yolu buldum, diyorum, gelmiş iken hâlâ ben!
İşte karşımda bizim yâr-ı kadîmin yurdu.
Bakalım var mı ışık? Yoksa muhakkak uyudu.
Kapının orta yerinden ucu değnekli bir ip
Sarkıtılmış olacak, bir onu bulsam da çekip
Açıversem... İyi amma kapı zâten aralık...
Gâlibâ bir çıkan olmuş... Neme lâzım, artık
Girerim ben diyerek kendimi attım içeri,
Ayağımdan çıkarıp lâstiği geçtim ileri.
Sağa döndüm, azıcık gitmeden üç beş basamak
Merdiven geldi ki zorcaydı biraz tırmanmak!
Sola döndüm, odanın eski şayak perdesini,
Aralarken kulağım duydu fakîrin sesini:

- Nerde kaldın? Beni hiç yoklamadın evlâdım!
Haklısın, bende kabâhat ki haber yollamadım.
Bilirim çoktur işin, sonra bizim yol pek uzun...
Hele dinlen azıcık anlaşılan yorgunsun.
Bereket versin ateş koydu demin komşu kadın...
Üşüyorsan eşiver mangalı, eş eş de ısın.

Odanın loşluğu kasvet veriyor pek, baktım
Şu fener yansa, deyip bir kutu kibrit çaktım.
Hele son kibriti tuttum da yakından yüzüne,
Sürme çekmiş gibi nûr indi mumun körgözüne!
O zaman nîm açılıp perde-i zulmet, nâgâh,
Gördü bir sahne-i üryân-ı sefâlet ki nigâh,
Şâir olsam yine tasvîri olur bence muhâl:
O perîşanlığı derpîş edemez çünkü hayâl!

Çekerek dizlerinin üstüne bir eski aba,
Sürünüp mangala yaklaştı bizim Seyfi Baba.
-Ihlamur verdi demin komşu... Bulaydık, şunu, bir...
-Sen otur, ben ararım...
-Olsa içerdik, iyidir...
Aha buldum, aramak istemez oğlum, gitme...
Ben de bir karnı geniş cezve geçirdim elime,
Başladım kaynatarak vermeye fincan fincan,
Azıcık geldi bizim ihtiyarın benzine kan.

-Şimdi anlat bakalım, neydi senin hastalığın?
Nezle oldun sanırım, çünkü bu kış pek salgın.
-Mehmed Ağa'nın evi akmış. Onu aktarmak için
Dama çıktım, soğuk aldım, oluyor on beş gün.
Ne işin var kiremitlerde a sersem desene!
İhtiyarlık mı nedir, şaşkınım oğlum bu sene.
Hadi aktarmıyayım... Kim getirir ekmeğimi?
Oturup kör gibi, nâmerde el açmak iyi mi?
Kim kazanmazsa bu dünyâda bir ekmek parası:
Dostunun yüz karası; düşmanının maskarası!
Yoksa yetmiş beşi geçmiş bir adam iş yapamaz;
Ona ancak yapacak: Beş vakit abdestle namaz.
Hastalandım, bakacak kimseciğim yok; Osman
Gece gündüz koşuyor iş diye, bilmem ne zaman
Eli ekmek tutacak? İşte saat belki de üç
Görüyorsun daha gelmez... Yalınızlık pek güç.
Ba'zı bir hafta geçer, uğrayan olmaz yanıma;
Kimsesizlik bu sefer tak dedi artık canıma!
-Seni bir terleteyim sımsıkı örtüp bu gece!
Açılırsın, sanırım, terlemiş olsan iyice.

İhtiyar terliyedursun gömülüp yorganına...
Atarak ben de geniş bir kebe mangal yanına,
Başladım uyku taharrîsine, lâkin ne gezer!
Sızmışım bir aralık neyse yorulmuş da meğer.
Ortalık açmış, uyandım. Dedim, artık gideyim,
Önce amma şu fakîr âdemi memnûn edeyim.
Bir de baktım ki: Tek onluk bile yokmuş kesede;
Mühürüm boynunu bükmüş duruyormuş sâde!
O zaman koptu içimden şu tehassür ebedî:
Ya hamiyyetsiz olaydım, ya param olsa idi!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 141991 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/seyfi-baba/

Şark

Mehmet Âkif Ersoy

Musallat, hiç göz açtırmaz da Garb'ın kanlı kâbusu,
Asırlar var ki, İslam'ın muattal, beyni, bâzusu,
"Ne gördün, Şark'ı çok gezdin? " diyorlar. Gördüğüm yer yer

Harap iller, serilmiş hânümanlar, başsız ümmetler,
Yıkılmış köprüler, çökmüş kanallar, yolcusuz yollar,
Buruşmuş çehreler; tersiz alınlar; işlemez kollar;
Bükülmüş beller, incelmiş boyunlar, kaynamaz kanlar,
Düşünmez başlar, aldırmaz yürekler, paslı vicdanlar;
Tegallüpler, esaretler, tahakkümler, mezelletler;
Riyâlar, türlü iğrenç iptilâlar, türlü illetler;
Örümcek bağlamış, tütmez ocaklar; yanmış ormanlar;
Ekinsiz tarlalar, ot basmış evler, küflü harmanlar;
Cemaatsiz imamlar, kirli yüzler, secdesiz başlar;
"Gazâ" nâmiyle dindaş öldüren biçare dindaşlar;
Ipıssız âşiyanlar; kimsesiz köyler; çökük damlar;
Emek mahrumu günler; fikr-i ferdâ bilmez akşamlar! ...

Geçerken, ağladım geçtim; dururken ağladım durdum;
Duyan yok, ses veren yok, bin perişan yurda başvurdum.
Mezarlar, âhiretler, yükselen karşımda dûradûr;
Ne topraktan güler bir yüz, ne göklerden güler bir nûr?
Derinlerden gelir feryadı yüz binlerce âlâmin;
Ufuklar bir kızıl çember, bükük boynunda İslâm'ın!
Göğüsler hırlayıp durmakta, zincirler daralmakta;
Bunalmış kalmış üç yüz elli milyon, cansa gırtlakta!
İlâhi! Gördüğüm âlem mi insaniyetin mehdi?
Bütün umranı tarihin bu çöllerden mi yükseldi?
Şu zâirsiz bucaklar mıydı Vahdaniyetin yurdu?
Bu kumlardan mı, Allah'ım, nebiler fışkırıp durdu?
Henüz tek berk-ı iman çakmadan cevvinde dünyanın,
Bu göklerden mi, Yârap, coştu, sağnak sağnak, edyanın?
Serendip'ler şu sahiller mi, cûdiler bu dağlar mı?
Bu iklimin mi İbrahim'e yol gösterdi ecramı?
Haremler, beyt-i Makdisler bu topraktan mı yoğruldu?
Bu vâdiler mi dem tuttukça bihûş etti DÂVÛD'u?
Hirâ'lar, Tûr-u Sinâ'lar bu afakın mı şehkarı?
Bu taşlardan mı, yer yer, taştı Ruh-ullah'ın esrarı?

Cihanın garb'ı vahşet-zâr iken, Şark'ında karnak'lar,
Haremler, Sedd-i Çinler, Tak-ı Kisrâlar, Havernaklar,
İrem'ler, Sûr-u Bâbil'ler semâ-peymâ değil miydi?
O maziler, İlâhi, bir yıkık rüyâ mıdır şimdi?
Ne yapsın, nâ-ümid olsun mu Şark'ın intibahından?
Perişan rûhumuz, hâip, dönerken Bâr-gahından?

Bu haybetten usandık biz, bu hüsran artık elversin!
İlâhi, nerde bir nefhan ki, donmuş hisler ürpersin,
Serilmiş sineler, kâbusu artık silkip üstünden.
“HAYAT ELBETTE HAKKIMDIR!” desin, dünya “DEĞİL!” derken-

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 140604 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/sark/

Şehitler Abidesi İçin

Mehmet Âkif Ersoy

Gökkubbenin altında yatar, al kan içinde,
Ey yolcu, şu topraklar için can veren erler.
Hakk'ın bu veli kulları taş türbeye girmez,
Gufrana bürünmüş, yalınız Fatiha bekler.

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 140605 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/sehitler-abidesi-icin/

Tek Hakîkat

Mehmet Âkif Ersoy

Tek hakikat var, evet, bellediğim dünyada,
Elli, altmış sene gezdimse de, şaşkın şaşkın;
Hepimiz kendimizin, bağrı yanık, aşıkıyız
Sade ilanı çekilmez bu acayip aşkın!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 141992 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/tek-hakikat/

Uyan!

Mehmet Âkif Ersoy

Baksana kim boynu bükük ağlayan?
Hakk-ı hayâtın senin ey müslüman!
Kurtar o bîçâreyi Allah için,
Artık ölüm uykularından uyan!

Bunca zamandır uyudun, kanmadın;
Çekmediğin kalmadı, uslanmadın.
Çiğnediler yurdunu baştan başa,
Sen yine bir kerre kımıldanmadın!

Ninni değil dinlediğin velvele...
Kükreyerek akmada müstakbele
Bir ebedî sel ki zamandır adı;
Haydi katıl sen de o coşkun sele.

Karşı durulmaz, cereyan sîne-çâk...
Varsa duranlar olur elbet helâk.
Dalgaların anlamadan seyrini,
Göz göre girdâba nedir inhimâk?

Dehşet-i mâzîyi getir yâdına;
Kimse yetişmez yarın imdâdına.
Merhametin yok diyelim nefsine;
Merhamet etmez misin evlâdına?

“Ben onu dünyâya getirdim…” diye,
Kalkışacaksın demek öldürmeye!
Sevk ediyormuş meğer insanları,
Hakk-ı übüvvet de bu cânîliğe!

Doğru mudur ye’s ile olmak tebâh?
Yok mu gelip gayrete bir intibâh?
Beklediğin subh-i kıyâmet midir?
Gün batıyor, sen arıyorsun sabâh!

Gözleri mâzîye bakan milletin;
Ömrü temâdîsi olur nekbetin.
Karşına müstakbeli dikmiş Hudâ,
Görmeye, lâkin daha yok niyyetin!

Ey koca Şark, ey ebedî meskenet!
Sen de kımıldanmaya bir niyyet et.
Korkuyorum Garb’ın elinden yarın,
Kalmayacak çekmediğin mel’anet.

Hakk-ı hayâtın daha çiğnenmeden,
Kan dökerek almalısın merd isen.
Çünkü bugün ortada hak sâhibi,
Bir kişidir: “Hakkımı vermem!” diyen.

Kaynak: T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı, Dijital Safahat · pdfkitaphane.com/siir/uyan/

Yâ Rab Bu Uğursuz Gecenin Yok mu Sabâhı?

Mehmet Âkif Ersoy

“İçimizdeki beyinsizlerin işledikleri yüzünden, bizi helâk eder misin, Allah’ım?” (A’râf Sûresi, 155)

Yâ Râb, bu uğursuz gecenin yok mu sabâhı?
Mahşerde mi bîçârelerin, yoksa felâhı!
Nûr istiyoruz... Sen bize yangın veriyorsun!
Yandık diyoruz... Boğmaya kan gönderiyorsun!
Esmezse eğer bir ezelî nefha, yakında,
Yâ Rab, o cehennemle bu tûfan arasında,
Toprak kesilip, kum kesilip Âlem-i İslâm;
Hep fışkıracak yerlerin altındaki esnâm!
Bîzâr edecek, korkuyorum, Cedd-i Hüseyn'i,
En sonra, salîb ormanı görmek Haremeyn'i!...
Bin üç yüz otuz beş senedir, arz-ı Hicaz'ın
Âteşli muhitindeki sûzişli niyâzın
Emvâci hurûş-âver olurken melekûta?
Çan sesleri boğsun da, gömülsün mü sükûta
Sönsün de, İlâhi, şu yanan meş'al-i vahdet,
Teslis ile çöksün mü bütün âleme zulmet?
Üç yüz bu kadar milyonu canlandıran îman
Olsun mu beş on sersemin ilhâdına kurban?
Enfâs-ı habisiyle beş on rûh-u leimin,
Solsun mu o parlak yüzü Kur'an-ı Hakim'in?
İslâm ayak altında sürünsün mü nihâyet?
Yâ Rab, bu ne hüsrandır, İlâhi, bu ne zillet?
Mazlûmu nedir ezmede, ezdirmede mânâ?
Zâlimleri adlin, hani öldürmedi hâlâ!
Câni geziyor dipdiri... Can vermede mâsûm!
Suç başkasınındır da niçin başkası mahkûm?
Lâ yüs'ele binlerce sual olsa da kurbân;
İnsan bu muammalara dehşetle nigeh-bân!

Eyvâh! Beş on kâfirin îmanına kandık;
Bir uykuya daldık ki: cehennemde uyandık!
Mâdâm ki, ey adl-i İlâhi yakacaktın...
Yaksaydın a mel'unları... Tuttun bizi yaktın!
Küfrün o sefil elleri âyâtını sildi:
Binlerce cevâmi' yıkılıp hâke serildi!
Kalmışsa eğer bir iki mâbed, o da mürted:
Göğsündeki haç, küfrüne fetvâ-yı müeyyed!
Dul kaldı kadınlar, babasız kaldı çocuklar,
Bir giryede bin ailenin mâtemi çağlar!
En kanlı şenâatle kovulmuş vatanından,
Milyonla hayâtın yüreğinden gidiyor kan!
İslâm'ı elinden tutacak, kaldıracak yok...
Nâ-hak yere feryâd ediyor: âcize hak yok!
Yetmez mi musâb olduğumuz bunca devâhi?
Ağzım kurusun... Yok musun ey adl-i İlâhî!

Kaynak: Vikikaynak, revizyon 171093 · CC BY-SA 4.0 · pdfkitaphane.com/siir/ya-rab-bu-ugursuz-gecenin-yok-mu-sabahi/

Zulmü Alkışlayamam

Mehmet Âkif Ersoy

Safahat, Âsım'dan bir bölüm

Zulmü alkışlayamam, zâlimi aslâ sevemem;
Gelenin keyfi için geçmişe kalkıp sövemem.
Biri ecdâdıma saldırdı mı, hattâ, boğarım...
– Boğamazsın ki!
– Hiç olmazsa yanımdan koğarım!
Üç buçuk soysuzun ardında zağarlık yapamam;
Hele hak nâmına haksızlığa ölsem tapamam.
Doğduğumdan beridir âşıkım istiklâle.
Bana hiç tasmalık etmiş değil altın lâle.
Yumuşak başlı isem, kim dedi uysal koyunum?
Kesilir belki, fakat çekmeye gelmez boyunum.
Kanayan bir yara gördüm mü yanar tâ ciğerim.
Onu dindirmek için kamçı yerim, çifte yerim.
Adam aldırma da geç git, diyemem, aldırırım.
Çiğnerim, çiğnenirim, hakkı tutar kaldırırım.
Zâlimin hasmıyım amma severim mazlûmu...
İrticâın şu sizin lehçede ma'nâsı bu mu?

Kaynak: T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı, Dijital Safahat · pdfkitaphane.com/siir/zulmu-alkislayamam/

Kaynaklar ve Lisans

Eserlerin özgün metinleri kamu malıdır (5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, md. 27: yazarın ölümünden sonra 70 yıl). Aşağıda her eserin metninin alındığı kaynak adresi ve sürümü yer alır; eserin sitedeki sayfasında açıklaması ve tek PDF'i bulunur.

Vikikaynak aktarımları Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıyla paylaşılır: https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.tr. Bu derlemeyi paylaşırken kaynağı (Vikikaynak ve pdfkitaphane.com) belirtin ve aynı lisansı koruyun.

Diyanet kaynaklı metinler T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı Dijital Safahat yayınından alınmıştır.

1. **Âhiret Yolu** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Âhiret_Yolu&oldid=141948 (revizyon 141948), CC BY-SA 4.0.
2. **Âtiyi Karanlık Görerek Azmi Bırakmak** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Âtiyi_Karanlık_Görerek_Azmi_Bırakmak&oldid=173999 (revizyon 173999), CC BY-SA 4.0.
3. **Bana Sor Sevgili Kâri** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Kârî…&oldid=141987 (revizyon 141987), CC BY-SA 4.0.
4. **Bayram** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Bayram&oldid=140463 (revizyon 140463), CC BY-SA 4.0.
5. **Bir Arıza** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Bir_arıza&oldid=141869 (revizyon 141869), CC BY-SA 4.0.
6. **Bir Gece** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Bir_Gece&oldid=140388 (revizyon 140388), CC BY-SA 4.0.
7. **Bülbül** — T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı Dijital Safahat yayını: https://safahat.diyanet.gov.tr/PoemDetail.aspx?bID=12&pID=87.
8. **Çanakkale Şehitlerine** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Asımın_Nesli&oldid=141882 (revizyon 141882), CC BY-SA 4.0.
9. **Çocuklara** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Çocuklara&oldid=141951 (revizyon 141951), CC BY-SA 4.0.
10. **Fâtih Camii** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Fatih_Camii&oldid=140474 (revizyon

140474), CC BY-SA 4.0.

11. **Hüsran** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Hüsran&oldid=140478 (revizyon 140478), CC BY-SA 4.0.
12. **İstiğrâk** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Istigrâk&oldid=145176 (revizyon 145176), CC BY-SA 4.0.
13. **İstiklâl Marşı** — T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı Dijital Safahat yayını: https://safahat.diyanet.gov.tr/PoemDetail.aspx?bID=13&pID=119.
14. **Kıssadan Hisse** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Kıssadan_Hisse&oldid=141988 (revizyon 141988), CC BY-SA 4.0.
15. **Kocakarı ile Ömer** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Kocakarı_ile_Ömer&oldid=140480 (revizyon 140480), CC BY-SA 4.0.
16. **Küfe** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Küfe&oldid=141608 (revizyon 141608), CC BY-SA 4.0.
17. **Leylâ** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Leyla&oldid=141989 (revizyon 141989), CC BY-SA 4.0.
18. **Mahalle Kahvesi** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Mahalle_Kahvesi&oldid=140483 (revizyon 140483), CC BY-SA 4.0.
19. **Müslümanlık Nerde** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Müslümanlık_Nerde&oldid=140596 (revizyon 140596), CC BY-SA 4.0.
20. **Ordunun Duası** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Ordunun_Duası&oldid=156204 (revizyon 156204), CC BY-SA 4.0.
21. **Seyfi Baba** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Seyfi_Baba&oldid=141991 (revizyon 141991), CC BY-SA 4.0.
22. **Şark** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Şark&oldid=140604 (revizyon 140604), CC BY-SA 4.0.
23. **Şehitler Abidesi İçin** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Şehitler_Abidesi_İçin&oldid=140605 (revizyon 140605), CC BY-SA 4.0.
24. **Tek Hakîkat** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Tek_Hakikat&oldid=141992 (revizyon 141992), CC BY-SA 4.0.

25. **Uyan!** — T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı Dijital Safahat yayını: https://safahat.diyanet.gov.tr/PoemDetail.aspx?bID=10&pID=68.

26. **Yâ Rab Bu Uğursuz Gecenin Yok mu Sabâhı?** — Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımı: https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Ya_Rab_Bu_Uğursuz_Gecenin_Yok_Mu_Sabahı%3F&oldid=171093 (revizyon 171093), CC BY-SA 4.0.

27. **Zulmü Alkışlayamam** — T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı Dijital Safahat yayını: https://safahat.diyanet.gov.tr/PoemDetail.aspx?bID=11&pID=77.

Derlemenin güncel hali: https://pdfkitaphane.com/mehmet-akif-ersoy-siirleri/